

VERANTWOORDING CO₂-REDUCTIE- PROGRAMMA LIBRA ENERGY B.V. 2018

**Jan Joosten
Jeroen Bogaers
Bart van den Bosch
Fred Groot**

Inhoud

1	Inleiding & Samenvatting	4
2	Directieverklaring	8
3	Organisatie	10
3.1	Bedrijfsbeschrijving	10
3.2	Organizational Boundary	11
3.3	Omvang van het Bedrijf	11
3.4	Verantwoordelijkheid CO ₂ -prestatieladder	11
3.5	Scope van de organisatie	11
3.6	Organisatiestructuur	12
4	Inzicht in de CO ₂ -uitstoot Libra Energy B.V.	14
4.1	Inleiding	14
4.2	Scopes van Emissies	14
4.3	CO ₂ -Emissie Libra Energy B.V.	15
4.3.1	Scope 1 - Directe Emissie	20
4.3.2	Scope 2 - Indirecte Emissie	21
4.3.3	Scope 3 - Overige Indirecte Emissie	22
5	Reductie van de CO ₂ -uitstoot van Libra Energy B.V.	24
5.1	Inleiding	24
5.2	Doelstellingen CO ₂ -uitstoot beheersbaar door Libra Energy	24
5.2.1	Doelstelling: Het verlagen van de CO ₂ -uitstoot door energieverbruik	24
5.2.2	Doelstelling: Het verlagen van de CO ₂ -uitstoot door woon-werkverkeer	25
5.2.3	Doelstelling: Het verlagen van de CO ₂ -uitstoot door zakelijke reizen met de auto	26
5.3	Doelstellingen CO ₂ -uitstoot niet-beheersbaar door Libra Energy B.V.	27
5.4	Energie-auditverslag	28
5.5	Energie-review	29
6	Transparantie & Participatie	31
6.1	Transparantie & Participatie	31
6.2	Doelgroepen	31
6.3	Verantwoordelijkheden	33
6.4	Structurele communicatie	34
6.5	Planning	35

6.6	Participatie	35
A.	Rapportage volgens ISO 14064-1 hoofdstuk 7	38
B.	Inventarisatie CO ₂ -emissie 2018 Libra Energy B.V.	39
C.	Inventarisatie CO ₂ -emissie 2017 Libra Energy B.V.	40
D.	Conversiefactoren	41
E.	Stuurcyclus CO ₂ -reductieprogramma Libra Energy B.V.	42
F.	Communicatieplan	43
G.	Windprojecten - India.....	44

1 Inleiding & Samenvatting

Dit is het CO₂-verificatierapport over het jaar 2018 dat is opgesteld in overeenstemming met de eisen gesteld in de ISO 14064-1 norm en de CO₂-prestatieladder onder de verantwoording van het Managementteam van Libra Energy B.V. (de reikwijdte van de CO₂-prestatieladder bestrijkt ook Libra Cleantech Projects B.V.). In bijlage A is een verwijzingsstabel opgenomen waarin aangegeven staat waar de eisen volgens de ISO 14064-1 terug te vinden zijn in dit rapport.

Eventuele projecten in de toekomst waar op gunningvoordeel kan worden verkregen vallen onder de verantwoording van het Managementteam.

In deze CO₂-reductieverantwoording van Libra Energy B.V. geven we aan wat onze carbon-footprint is, hoe bewust wij hiermee omgaan en hoe wij pogen deze blijvend te verkleinen. Deze verantwoording is tevens de basis voor de certificering voor de CO₂-prestatieladder van Libra Energy B.V.

Hiertoe maakt Libra Energy B.V. gebruik van het model van de Stichting Klimaatvriendelijk Ondernemen en Aanbesteden (SKOA); de CO₂-prestatieladder¹.

De CO₂-prestatieladder is een instrument om bedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering. Het gaat hierbij met name om energiebesparing, het effectief gebruiken van materialen en het gebruik van duurzame energie.

Het CO₂-prestatieladdercertificeringsmodel kent 5 ‘maturity levels’; de fasen van volwassenheid waarop een onderneming gecertificeerd kan worden. Een onderneming kan een volgend niveau bereiken door verbeteringen in bestaande processen door te voeren en door innovatie van methoden en technieken. Libra Energy B.V. heeft ingezet op niveau 3 van het certificeringsmodel. Hierbij heeft het bedrijf de eigen carbon-footprint op orde, communiceert het intern en extern en heeft het een actieve rol in de sector waarin zij werkzaam is.

De certificering stelt eisen vanuit verschillen invalhoeken:

- Inzicht in de CO₂-emissie
- Reductie van de CO₂-emissie
- Transparantie (intern & extern)
- Participatie in CO₂-initiatieven

In hoofdstuk 2 treft u de directieverklaring van Libra Energy B.V. aan.

Hoofdstuk 3 beschrijft de organisatie van Libra Energy B.V.

Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de huidige CO₂-emissie en welke emissiebronnen betrokken zijn in de CO₂-prestatieladder van Libra Energy B.V.

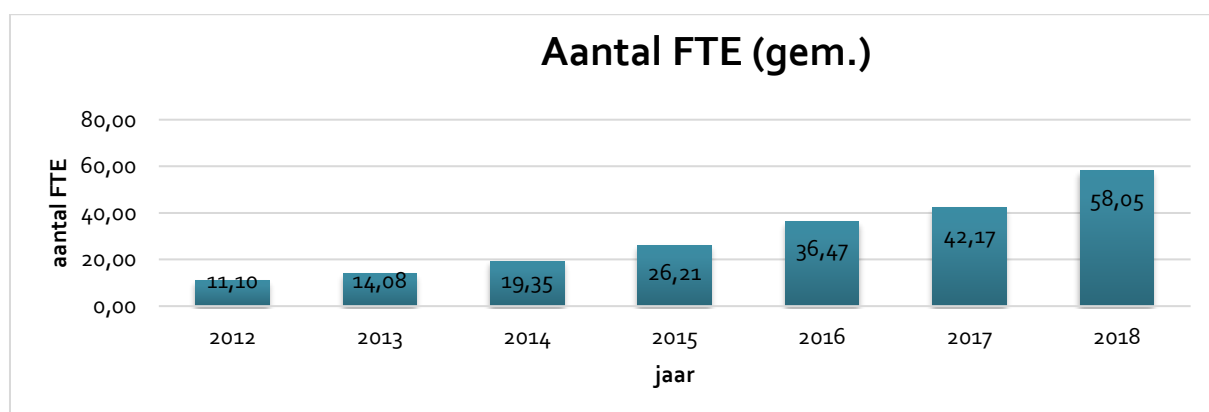
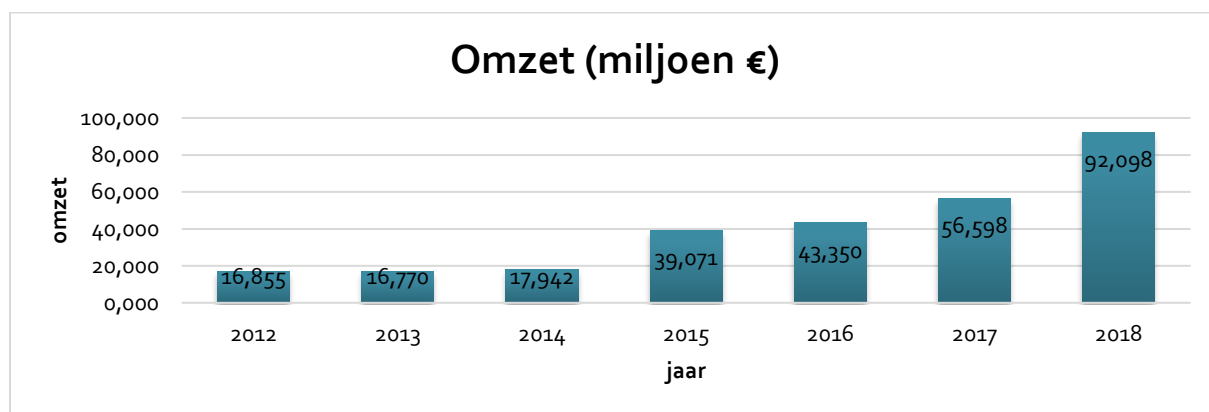
Hoofdstuk 5 behandelt de reductie van de beheersbare emissiestromen van Libra Energy B.V. en beschrijft de compensatie van de niet beheersbare emissiestromen.

¹ Handboek CO₂-prestatieladder 3.0, 10 juni 2015

Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 de transparantie en de participatie behandeld. Hierin wordt besproken, zowel intern als extern, wat het CO₂-reductiebeleid van Libra Energy B.V. is en de voortgang hiervan. De participatie betreft de deelname in initiatieven en de wijze van kennisdeling van Libra Energy B.V. op gebied van CO₂-reductie. Voor het basisjaar voor de CO₂-prestatieladder heeft altijd 2012 gegolden; voor de jaren daaropvolgend heeft het jaar 2012 als reflectie gediend voor de CO₂-prestatieladder.

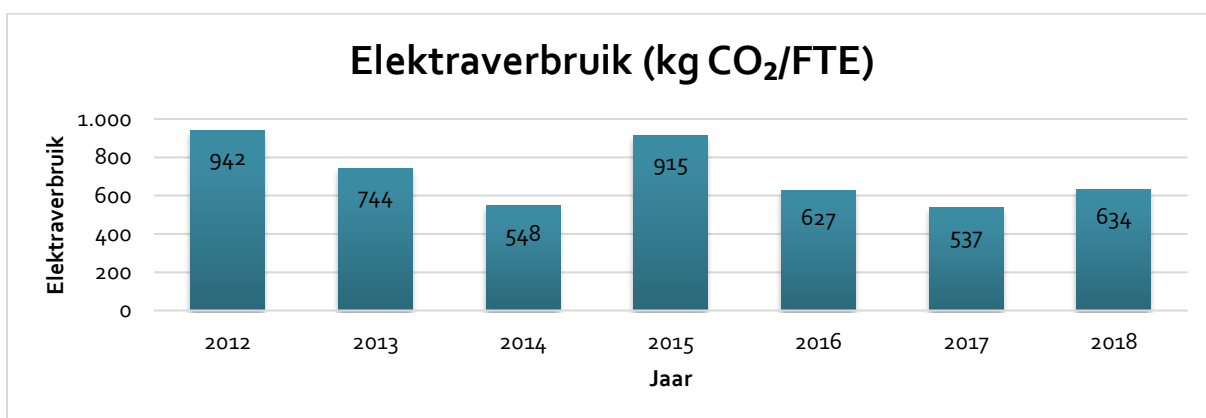
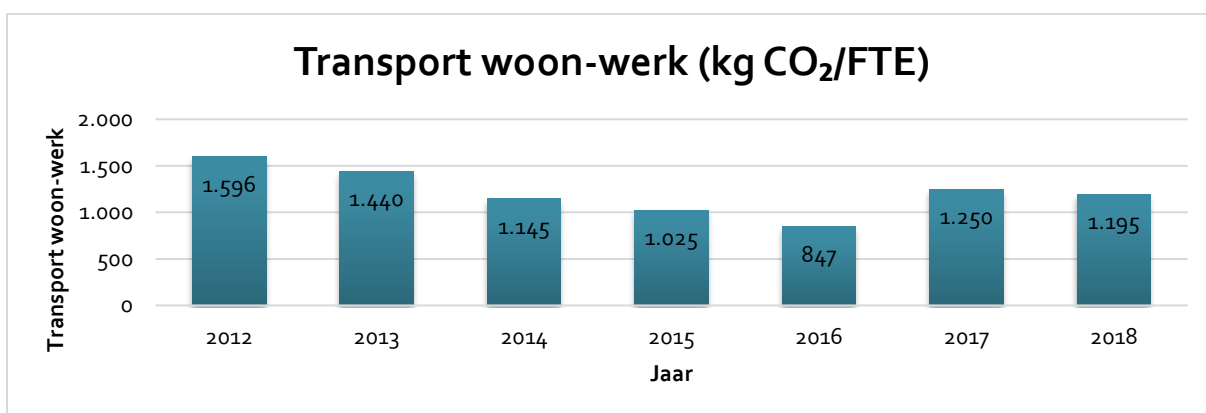
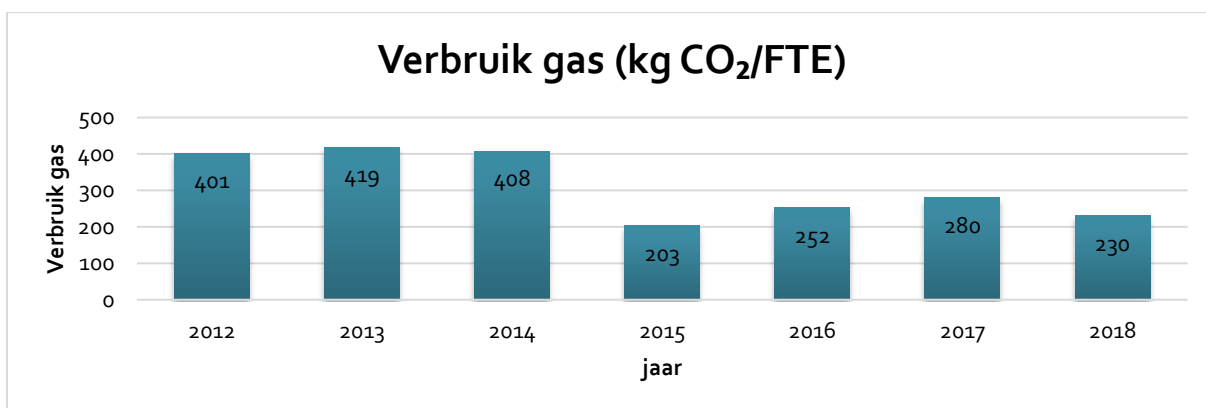
Voor het jaar 2018 (en verder) zal 2017 als nieuw peiljaar worden gebruikt; door de extreme groei (in personele bezetting maar ook in verschillende activiteiten) en de daarmee gepaard gaande verhuizingen van kantoor en magazijn, wordt het al moeilijker realistische doelen te stellen als voortgeboord wordt op het basisjaar 2012. Ook om deze reden zullen geen doelen gesteld gaan worden meer dan drie jaar vooruit. Er zal getracht worden de cijfers nauwkeuriger in beeld te krijgen. De verhuizing van het grootste gedeelte van het kantoor in juli 2019 zal het nog lastiger maken de cijfers goed in beeld te brengen en te sturen op CO₂-reductie.

Hieronder wordt de ontwikkeling in omzet en FTE in beeld gebracht van 2012 t/m 2018:

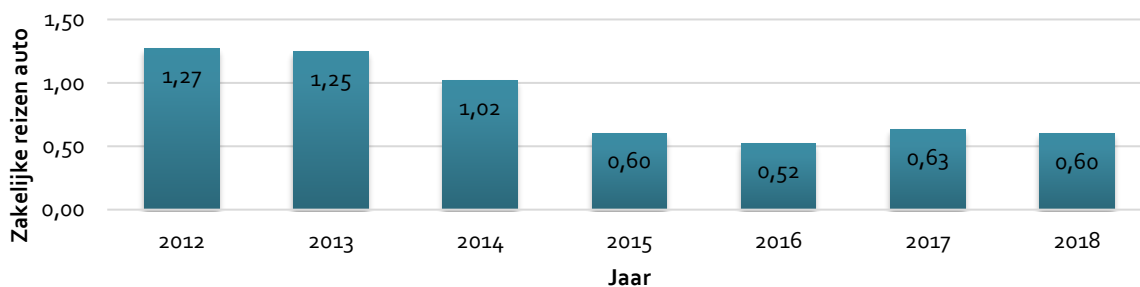

In de volgende tabellen worden de verschillende emissiestromen van scope 1 t/m 3 in relatie tot de omzet of het aantal FTE in beeld gebracht over de jaren 2012 t/m 2018:

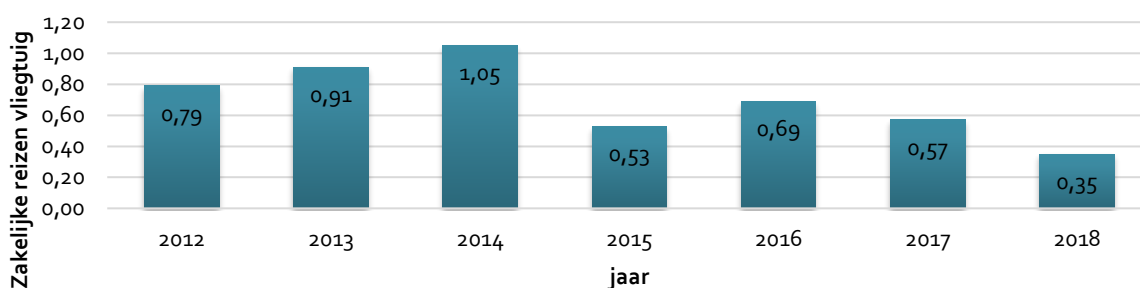
- Verbruik gas in het aantal kg CO₂ per FTE (scope 1);
- Transport woon-werk in het aantal kg CO₂ per FTE (scope 1);
- Verbruik elektra in het aantal kg CO₂ per FTE (scope 2);
- Zakelijk verreden kilometers met de auto in het aantal kg CO₂ per € 1.000,- omzet (scope 2);
- Zakelijke reizen per vliegtuig in het aantal kg CO₂ per € 1.000,- omzet (scope 2);
- Inkomende vracht in het aantal kg CO₂ per € 1.000,- omzet (scope 3);
- Uitgaande vracht in het aantal kg CO₂ per € 1.000,- omzet (scope 3).

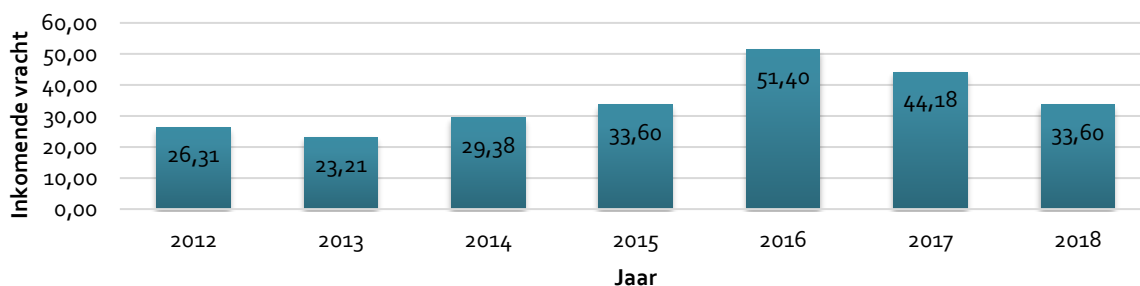
Zakelijke reizen auto (kg CO₂/€ 1.000,- omzet)

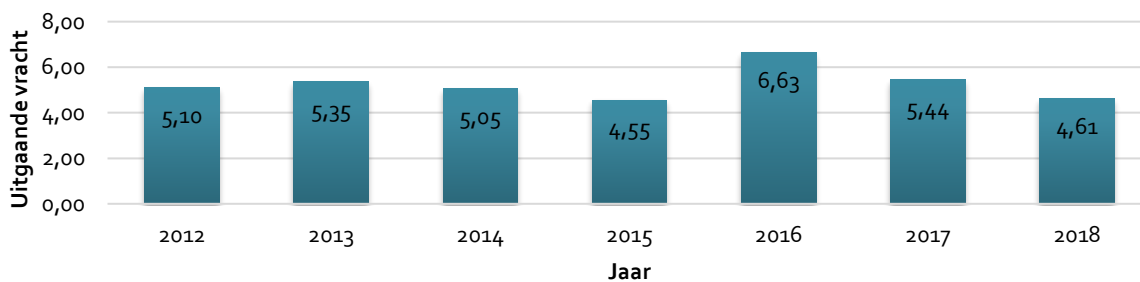
Zakelijke reizen vliegtuig (kg CO₂/€ 1.000,- omzet)

Inkomende vracht (kg CO₂/€ 1.000,- omzet)

Uitgaande vracht (kg CO₂/€ 1.000,- omzet)

2 Directieverklaring

Libra Energy B.V. is een importeur/groothandel in zonnepanelen. Sinds 2015 is Libra Energy B.V. ook actief in het vermarkten van laadinfrastructuur voor elektrische- en hybridevoertuigen en storage-oplossingen.

Libra Energy B.V. heeft een passie voor een schoon milieu. Het is een uitdaging om steeds weer nieuwe methodes te vinden om te werken aan een schoner milieu en een beter leefklimaat. Door de verkoop van duurzame energiesystemen probeert Libra Energy B.V. een bijdrage te leveren aan een schonere en betere leefomgeving.

Libra Energy B.V. streeft naar het continu verbeteren van haar eigen milieuprestaties, maar ook die van de organisaties waarmee ze samenwerkt en ze zal constant blijven zoeken naar mogelijkheden om de gezamenlijke milieuprestaties te verbeteren.

Visie

Wij van Libra Energy B.V. zijn ervan overtuigd dat zonne-energie als onuitputtelijke energiebron wereldwijd de energieproductie op economische en maatschappelijk verantwoorde wijze in balans kan brengen met de voortdurend stijgende vraag naar energie.

Missie

Wij willen zonne-energie voor iedereen toegankelijk maken door hoogkwalitatieve zonne-energiesystemen op maat tegen de scherpste prijs-/prestatieverhouding met de best mogelijke service te verzorgen.

Bedrijfswaarden

Het is ons gemeenschappelijk en natuurlijk streven als team te excelleren in het opbouwen van duurzame relaties, maximale klanttevredenheid te realiseren en d.m.v. innovatie en voortdurende verbeteringen onze dienstverlening te optimaliseren.

Voor ons is het vanzelfsprekend dat we duurzaam ondernemen. We hebben er daarom medio 2012 voor gekozen om ons te laten certificeren voor de CO₂-prestatieladder (niveau 3), waarbij we niet alleen onze eigen carbon-footprint in kaart willen brengen en deze zoveel mogelijk willen terugbrengen, maar we willen ook proberen onze omgeving bewust te maken van de noodzaak om maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

2018

In het voorjaar van 2017 is er een nieuwe aandeelhouder toegetreden waardoor we op termijn beter kunnen inspelen op de groeiende vraag naar 'nul op de meter'-woningen en concepten om woningen te realiseren zonder gasaansluiting (warmtepompen); beleid van de overheid heeft er in 2018 al voor gezorgd dat wijken zijn aangelegd zonder gasaansluiting.

Door het besef van de burger van het nut te verduurzamen en het flankerende beleid dat daar door overheden in wordt gevoerd, is de omzet wederom fors gestegen in 2018. We hebben een goed positief resultaat neer kunnen zetten. Onze marktpositie is in 2018 weer sterker geworden in deze dynamische en zeer snel groeiende en uitdagende markt.

Voorts hebben we in 2018 vijf zonne-energieparken gerealiseerd.

Financieringsstructuur

De factoringsruimte is verder vergroot tot € 10.000.000,- waarbij ook weer factoring voor Libra Cleantech Projects B.V. om de groeidoelstellingen te realiseren.

Strategische partner Rensa

Per 1 januari 2017 heeft Rensa een deelneming van 51% in Libra Energy International B.V. genomen. Waar Libra zich richt op de markt van zonne-energie, richt Rensa zich op de markt van verwarming, ventilatie en airconditioning. Deze markt is steeds verder aan het verduurzamen (warmtepompen, WTW, etc.) en sluit naadloos aan op de markt van Libra. Zowel voor Libra als voor Rensa wordt een groot deel van de omzet gerealiseerd door installateurs; kortom veel ruimte voor synergie.

CO₂

De totale CO₂-uitstoot is in 2018 op **3.726.089 kg** uitgekomen ten opzichte van **2.963.608 kg** in 2017; ondanks dat Libra slechts scope 1 en 2 in kaart hoeft te brengen voor de CO₂-prestatieladder niveau 3, brengt zij toch ook 'haar' uitstoot van scope 3 in beeld. In alle drie scopes is een toename van de CO₂-uitstoot te constateren waarbij het grootste deel van de toename is toe te rekenen aan scope 3 (Overige Indirecte Emissie). De uitstoot van scope 3 over 2018 is een schatting (extrapolatie van de uitstoot van voorgaande jaren). Er zal overleg gevoerd worden in 2019 om de uitstoot van scope 3 nauwkeuriger en eenvoudiger in kaart te brengen.

Libra gaat hierin verder dan van haar verwacht mag worden; de CO₂-uitstoot van inkomende vracht zou moeten worden toegeschreven aan de fabrikant van de producten. Libra zal over 2018 slechts 60% van de CO₂-uitstoot van de inkomende vracht compenseren.

Een meer gedetailleerde toelichting van de CO₂-uitstoot per scope is te vinden in hoofdstuk 4.

3 Organisatie

3.1 Bedrijfsbeschrijving

Libra Energy B.V. is een internationale speler op het gebied van zonnestroompanelen en toebehoren, opgericht in 2007 in Castricum. Met de -inmiddels opgeheven- vestigingen in Groot-Brittannië en Duitsland heeft Libra Energy B.V. een wereldwijd vertegenwoordigd sterk verkoop- en serviceteam opgebouwd. Deze teams hebben al vele jaren ervaring in het internationaal zaken doen. We werken met 58 toegewijde collega's met verschillende kennisgebieden. Op deze manier kunnen wij de klanten optimaal technisch ondersteunen en de service leveren die nodig is voor een zonnestroomsysteem.

Libra Energy B.V. heeft zich gespecialiseerd in het leveren van systeemcomponenten. We werken nauw samen met onze internationale partners vanuit ons centrale magazijn in Velsen-Noord verzorgen wij exclusief onze B-2-B-klanten een compleet zonnestroomsysteem voor net-gekoppelde toepassingen, micro-grid-systemen, hybride energieopwekking en op projectbasis autonome elektriciteitssystemen. Op verzoek kan Libra Energy B.V. complete installatiepakketten, bestaande uit zonnepanelen, omvormers, montagesystemen, bekabeling, etc. leveren. Als groothandel/importeur hebben wij een gespecialiseerd netwerk van professionele installateurs.

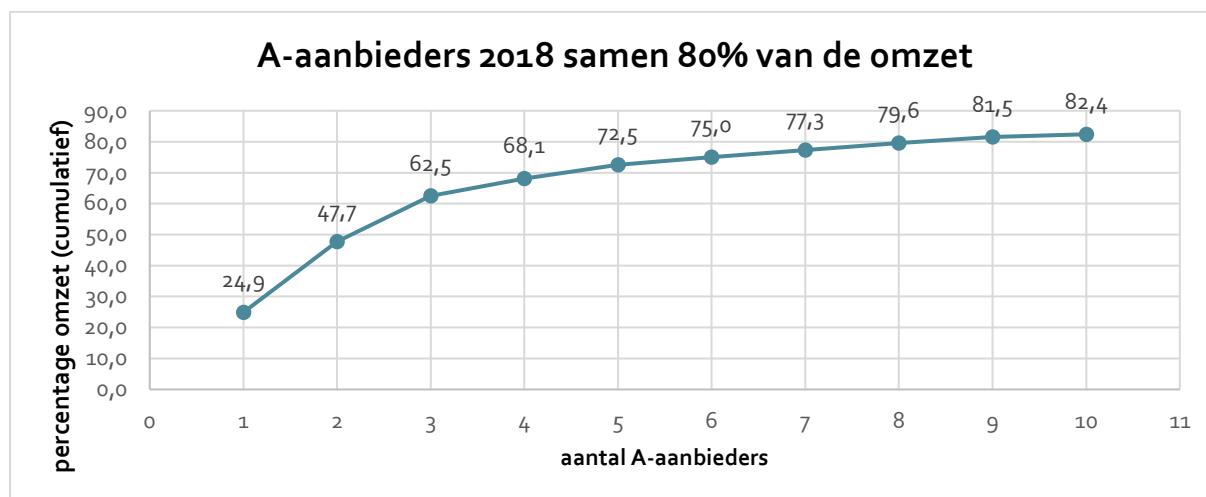
We leveren hoge kwaliteit tegen concurrerende prijzen en voorwaarden. Wij zien goede service, heldere communicatie, hoge efficiëntie en customer service als absolute sleutels tot een goede samenwerking. Wij bouwen aan een samenwerking voor nu en voor de toekomst.

3.2 Organizational Boundary

De organisatorische grens is bepaald volgens de laterale methode waarbij het aantal A-aanbieders (aanbieders die behoren tot de grootste aanbieders van het bedrijf die samen verantwoordelijk zijn voor tenminste 80% van de inkoopomzet) op de x-as is weergegeven. Zie hiervoor het onderstaande figuur.

A-aanbieders zijn allen aanbieders waar we verder geen binding mee hebben.

3.3 Omvang van het Bedrijf

De CO₂-uitstoot van Libra Energy B.V. in scope 1 & 2 over 2018 voor de werken/leveringen bedraagt 207 ton CO₂, waardoor Libra Energy BV in de groottecategorie “klein” valt (≤ 500 ton per jaar).

3.4 Verantwoordelijkheid CO₂-prestatieladder

Het managementteam bestaande uit Jeroen Bogaers (CFO), Jan Joosten (CEO) en Bart van den Bosch (kwaliteits-/productmanager) zijn samen met Fred Groot (kwaliteitsmanager) verantwoordelijk voor het CO₂-reductieprogramma 2018 van Libra Energy B.V.

3.5 Scope van de organisatie

De scope zoals die internationaal gecommuniceerd wordt:

An international distributor of components and tailor made solar installations for residential and commercial applications. Offering turn key solutions on project basis for grid connected solar systems, energy storage, hybrid and micro-grid systems.

Libra Energy B.V. is een importeur/distributeur van systeemcomponenten voor zonnestroominstallaties. Als groothandel leveren we aan een gespecialiseerd netwerk van professionele installateurs. We werken nauw samen met onze internationale partners². Vanuit ons centrale magazijn in Velsen-Noord verzorgen wij, exclusief B-2-B-klanten, een compleet zonnestroomsysteem voor net-gekooppelde toepassingen, micro-grid-systemen, hybride energieopwekking en op projectbasis autonome energievoorzieningssystemen.

² Zowel aan de kant van de toeleveranciers als aan de kant van de afnemers

Het CO₂-reductieprogramma van Libra Energy B.V. heeft betrekking op de vestiging binnen Nederland. De vestigingen buiten Nederland (indien van toepassing) worden niet meegenomen in het CO₂-reductieprogramma. Binnen de scope is ook het uitgaande transport en het inkomende transport meegenomen van alle componenten.

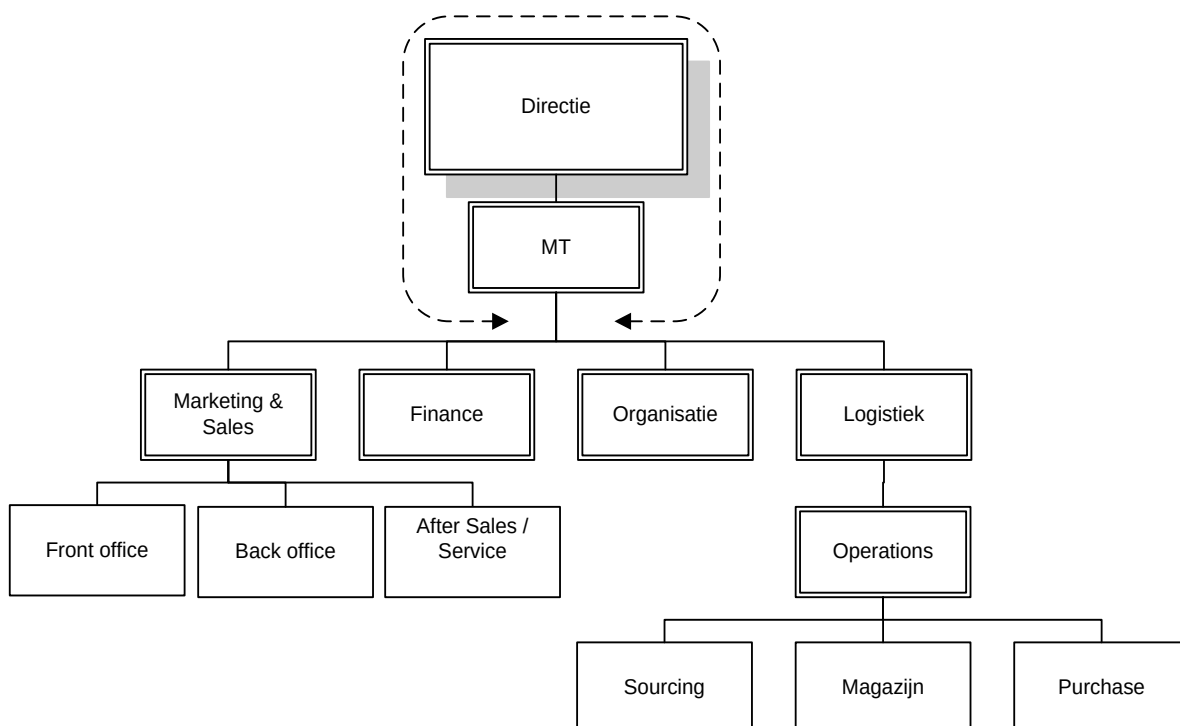
3.6 Organisatiestructuur

Libra Energy B.V. is in een korte periode sterk gegroeid met een daaraan gekoppelde personele groei. In 2007 is Libra Energy B.V. begonnen met 3 mensen en op dit moment biedt de organisatie werk aan 58 werknemers (gemiddeld aantal FTE over 2018).

Libra Energy B.V. kent een platte organisatie waarbij de lijnen kort zijn. Wel is er een duidelijke hiërarchische structuur waarin directie met de managers het Groot-MT vormen van waaruit beleidslijnen worden uitgezet. De afdelingen met daarin de medewerkers worden aangestuurd door de managers. Hierbij worden eigenaars van processen onderkend die door de desbetreffende medewerker worden bewaakt. Middels een rapportagesysteem houdt het MT hier toezicht op.

Om hier zo efficiënt mogelijk mee om te gaan investeert Libra Energy B.V. continu in de opbouw van de organisatie door de processen te beoordelen en ze te verbeteren. De uitbreiding en optimalisatie van het automatiseringssysteem ondersteunt deze groei. Het uitgangspunt is hier steeds dat de processen geoptimaliseerd worden waarbij klantgerichtheid centraal staat.

Hieronder treft u het (vereenvoudigde) organigram van Libra Energy B.V. aan.

Sinds mei 2018 is duidelijk geworden dat ook Libra Cleantech Projects B.V. binnen de reikwijdte van de CO₂-prestatieladder niveau 3 valt. Deze snel groeiende onderneming die 1 januari 2015 is opgericht, telt inmiddels 7 medewerkers. Libra Cleantech Projects voert systeemengineering uit en biedt met partners totaalconcepten voor: All electric woning, Nul op de Meter, BENG/EPC, Zonneparken, SDE-projecten, Off-grid en Integratie E-mobility.

Libra Cleantech Projects beschikt over een VCA**-certificaat (versie 2017/6.0).

4 Inzicht in de CO₂-uitstoot Libra Energy B.V.

4.1 Inleiding

Het doel van invalshoek A: Inzicht, is om bedrijven te stimuleren de eigen CO₂-uitstoot (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de klimaatim-pact van de eigen bedrijfsvoering terug te dringen.

Wanneer inzicht is verworven, kunnen hieraan reductiedoelstellingen worden gekoppeld (invalshoek B: Reductie), gecommuniceerd (invalshoek C: Transparantie) en gezocht worden naar initiatieven rond de sector (invalshoek D: Participatie).

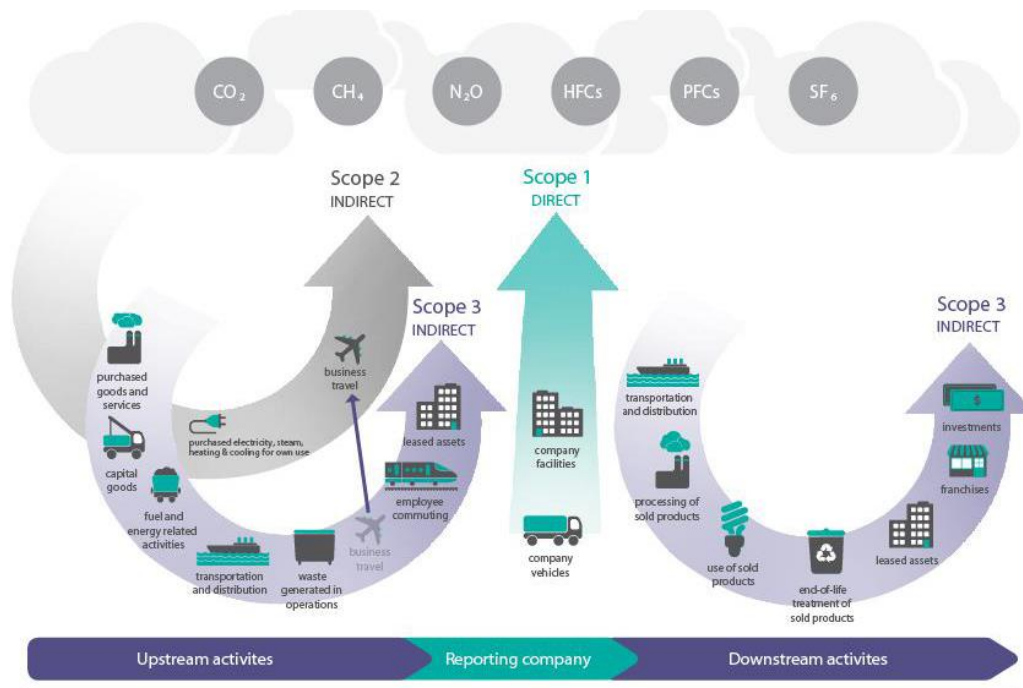
Jaarlijks wordt er een inventarisatie uitgevoerd (over voorgaand kalenderjaar) en worden de energie-stromen kwantitatief in kaart gebracht.

4.2 Scopes van Emissies

De CO₂-uitstoot wordt onderscheiden in verschillende scopes van emissies:

- **Scope 1, Directe Emissies:** dit zijn de emissies door de eigen organisatie (gas) en de emissies van het eigen wagenpark;
- **Scope 2, Indirecte Emissies:** dit zijn emissies die ontstaan door bronnen die de organisatie gebruikt, hieronder vallen het elektra en ook de zakenreizen;
- **Scope 3, Overige Indirecte Emissies:** dit zijn emissies die het gevolg zijn van de activiteiten van het bedrijf, maar die niet voorkomen uit bronnen van het bedrijf; bijvoorbeeld de productie van ingekochte materialen, het gebruik van de materialen, maar ook de levering van de materialen.

Het onderliggende Scopediagram geeft de samenhang tussen de verschillende scopes weer.

4.3 CO₂-Emissie Libra Energy B.V.

We hebben de CO₂-emissies, welke het gevolg zijn van de bedrijfsvoering van Libra Energy B.V., ook in scopes onderverdeeld en deze vervolgens weer in energiestromen. Libra Energy B.V. was tot 2016 gevestigd te Castricum, met een kantoorruimte van ca. 300 m², een magazijnruimte van ca. 900 m² en sinds 2013 met een technische ruimte van 100 m². Libra Energy B.V. maakt geen gebruik van productieruimtes en/of bouwplaatsen. Halverwege 2015 is het magazijn verhuisd naar Velsen Noord (oppervlakte van ca. 5.000 m²) en in maart 2016 is het kantoor verhuisd naar Uitgeest. Inmiddels (januari 2019) is het magazijn binnen Velsen Noord verhuisd naar een andere locatie en in juni 2019 zal het kantoor ook verhuizen naar de nieuwe locatie van het magazijn in Velsen Noord. Libra Cleantech Projects zal op de locatie in Uitgeest blijven.

We hebben er vooralsnog voor gekozen om geen splitsing te maken tussen kantoor, magazijnruimte en technische ruimte voor de CO₂-prestatie-ladder.

De in deze verantwoording gepresenteerde resultaten moeten altijd geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge (ondanks dat er weer nauwkeuriger gekeken is naar de cijfers over 2018). De maximale toelaatbare norm hiervoor is 5%. Enerzijds wordt deze bepaald doordat de emissies in de scopes niet volledig zijn. Er is voor gekozen om alleen de relevante emissie op te nemen. Daarnaast is er enige onnauwkeurigheid in de metingen. Deze betreffen de conversiefactoren die uitgaan van gemiddelden maar ook een afronding in bijvoorbeeld de afstandstabellen welke gebruikt worden voor de bepaling van scope 2 en scope 3 (deze laatste zijn geschat over 2018). Verder is de bepaling van het transport woon-werk en de zakelijke reizen gebaseerd op nauwkeurige schattingen. De gebruikte conversiefactoren om tot deze CO₂-uitstoot te komen staan vermeld in bijlage D; deze zijn aangepast naar de laatste stand. Daar 2017 nu als nieuw basisjaar zal gaan dienen, zijn de berekeningen over 2017 nogmaals gedaan met de conversiefactoren uit bijlage D, om zo tot een realistisch vergelijk te komen (bijlage B en C).

Achter in deze paragraaf is de CO₂-uitstoot per scope over 2012 t/m 2018 grafisch weergegeven. De totale CO₂-emissie van Libra Energy over 2018 bedraagt 3.726 ton CO₂ ten opzichte van 2.964 ton CO₂ in 2017.

In alle drie scopes is een toename van de CO₂-uitstoot te constateren waarbij het grootste deel van de toename is toe te rekenen aan scope 3.

Scope 1: De toename van het gasverbruik moet hier worden toegeschreven aan het gebruik van het magazijn. Door een sterk toenemende activiteit is geheel 2018 in tweeploegendienst gewerkt (ingevoerd maandag 17 juli 2017). Ook is het aantal laad- en losbewegingen toegenomen waardoor meer koude lucht het magazijn is binnengestroomd.

De toename kan niet verklaard worden door een strengere winter. Het koudegetal (ook wel Hellmanngetal (H) naar de Duitse meteoroloog Gustav Hellmann) is een maat voor de koude in het tijdvak van 1 november van het voorafgaande jaar tot en met 31 maart van het genoemde jaar. Het koudegetal over 2017 is 36,0 en 34,0 over 2018.

Mogelijk dat de afname van het gasverbruik van het kantoor deels kan worden toegeschreven aan een strenger toezicht op de instelling van de thermostaten van de verwarming; voorheen kwam het voor dat 's nachts en het gehele weekend beide thermostaten op 21 °C bleven staan. Vanuit het kwaliteitsmanagement worden medewerkers attent gemaakt op het lager zetten van de thermostaten. Door een te krappe kantoorbehuizing komt de afname van het aantal kilo CO₂ per FTE nog sterker tot uitdrukking.

In onderstaande tabel is het gasverbruik over 2017 en 2018 weergegeven:

gasverbruik (m ³)			toename (m ³)
jaar	2017	2018	
kantoor boven	820	665	-155
kantoor beneden	1.299	1.209	-90
magazijn	4.159	5.198	1.039
totaal	6.278	7.072	794

De toename van de CO₂-uitstoot door het woon-werkverkeer valt toe te schrijven aan de groei van het personeelsbestand. Door personeel te werven in de buurt van het bedrijf is de CO₂-uitstoot per FTE afgenomen van 1.247 kg over 2017 (berekend met de conversiefactoren van 2018) tot 1.195 kg over 2018.

Scope 2: De toename van het elektraverbruik is voornamelijk toe te schrijven aan het gebruik van het magazijn (tweeploegendienst). Ook de ontmanteling van een PV-systeem op het dak van een van de magazijnen werkt een toename in de hand.

Het elektragebruik van het kantoor is niet noemenswaardig toegenomen en op de benedenverdieping zelfs licht afgenomen. De toename op de bovenverdieping kan worden verklaard door een grote toename van medewerkers op deze etage (gebruik laptops en schermen).

In onderstaande tabel is het elektraverbruik over 2017 en 2018 weergegeven:

elektraverbruik (kWh)			toename (kWh)
jaar	2017	2018	
kantoor boven	1.068	1.321	253
kantoor beneden	1.895	1.864	-31
laadpalen	4.824	4.254	-570
magazijn	35.241	49.260	14.019
totaal	43.028	56.699	13.671

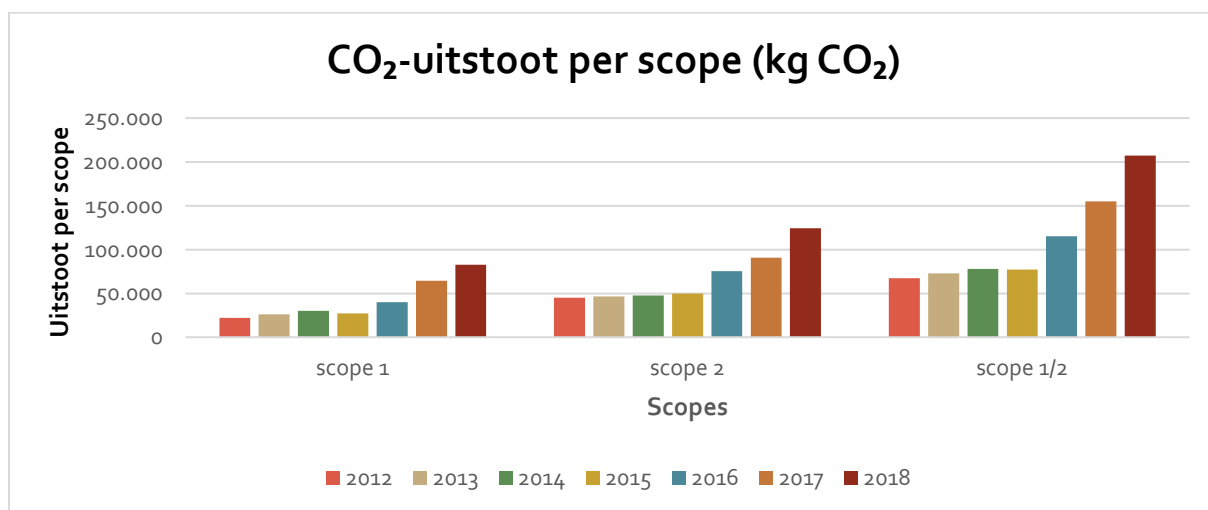
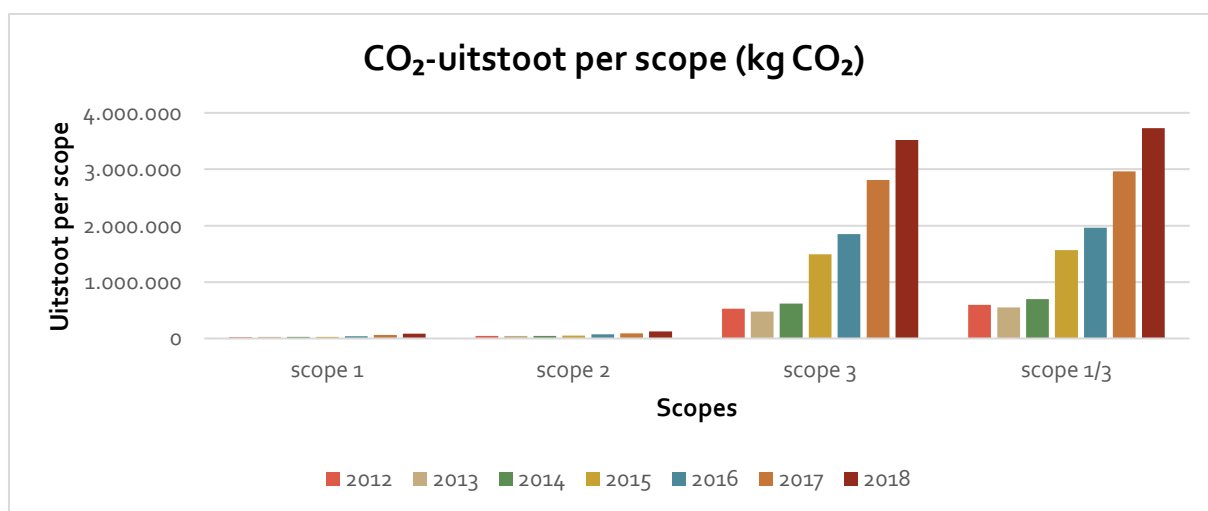
Voor de zakelijke reizen met vliegtuig (2017 - 172.771 km tegenover 2018 – 194.567 km) valt een bijna te verwaarlozen afname aan CO₂-uitstoot te zien; 14 kg. Door de groei van de omzet en het aantal FTE is het aantal kg CO₂ per omzeteenheid resp. per FTE aanzienlijk afgenomen (zie tabellen). Voor het zakelijk reizen per auto is een substantiële toename te zien van de CO₂-uitstoot; 2017 – 36.402 kg tegenover 2018 – 55.139 kg). Een actiever klantcontact ligt hier o.a. aan ten grondslag. De tabellen verderop in deze paragraaf tonen de waarden van de CO₂-uitstoot in relatie tot de omzet en het aantal FTE.

Scope 3: Deze scope laat een aanzienlijke toename van CO₂-uitstoot zien. De getallen die hier zijn weergegeven zijn geëxtrapoleerd uit de waarden van voorgaande jaren. Ondanks dat scope 3 buiten de reikwijdte van de CO₂-prestatieladder niveau 3 valt, wil Libra Energy deze uitstoot toch zo nauwkeurig mogelijk in beeld brengen. Om dit te bereiken is inmiddels overleg gevoerd met verschillende afdelingen om de in te voeren relevante gegevens voor de berekeningen zo te verwerken dat de

berekeningen eenvoudig kunnen worden uitgevoerd en de cijfers overzichtelijk kunnen worden weergegeven.

Zoals aangegeven valt scope 3 buiten het toepassingsgebied van de CO₂-prestatieladder niveau 3 waarvoor Libra Energy B.V. gecertificeerd is. Libra Energy B.V. neemt deze uitstoot van scope 3 toch mee in haar berekeningen om inzicht in deze uitstoot te blijven behouden; 100% van de uitgaande vracht en 60% van de inkomende vracht zal worden gecompenseerd (tot een vastgesteld plafond).

jaar	scope 1	scope 2	scope 3	scope 1/2	scope 1/3
2012	22.169	45.268	529.351	67.437	596.788
2013	26.175	46.720	478.865	72.895	551.760
2014	30.040	47.774	617.747	77.814	695.561
2015	27.241	49.975	1.490.474	77.216	1.567.690
2016	40.076	75.266	1.848.387	115.342	1.963.729
2017	64.530	90.665	2.808.413	155.195	2.963.608
2018	82.754	124.443	3.518.892	207.197	3.726.089

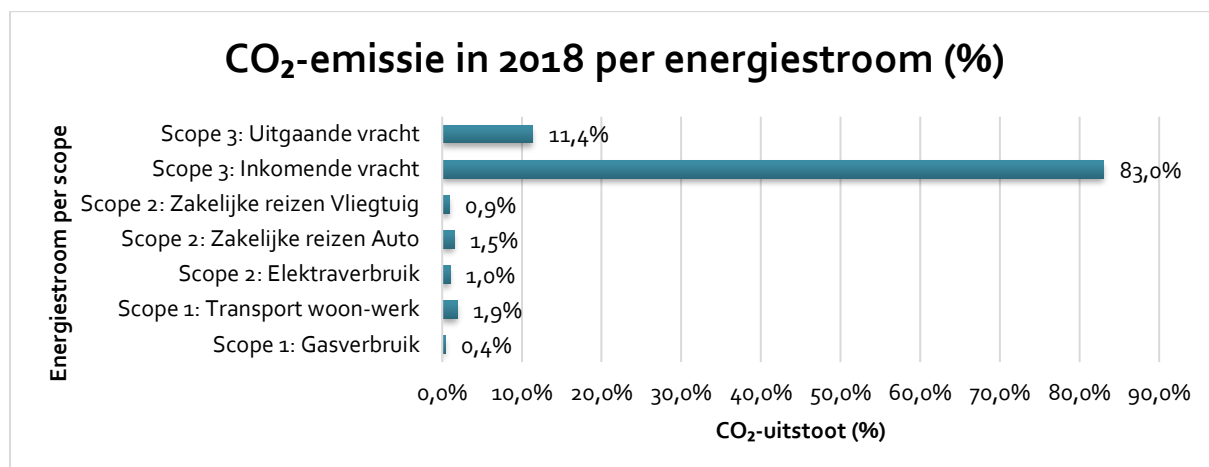
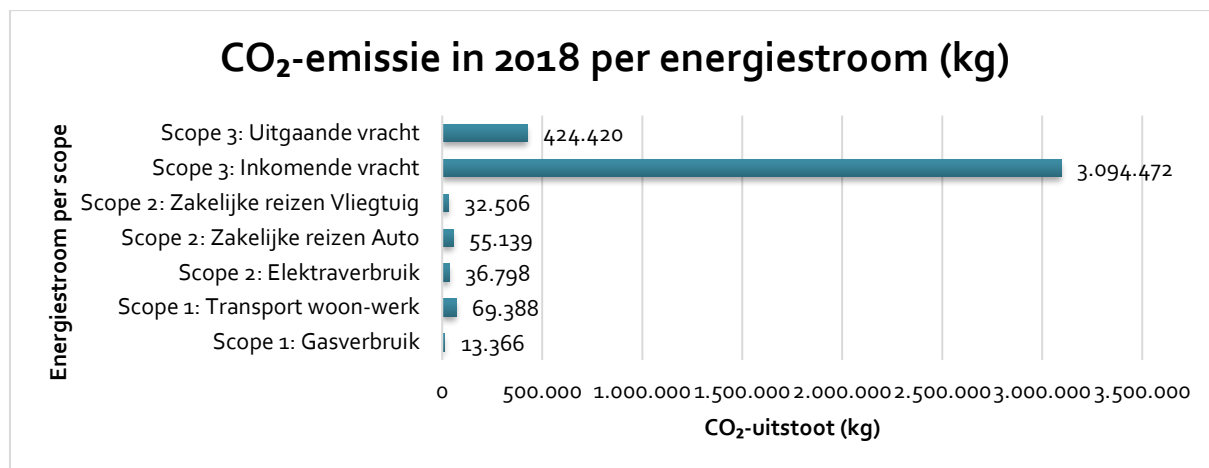
Relevantie van de scopes en de energiestromen per scope

Onderstaand diagram geeft een beeld van de procentuele verdeling van de emissies over 2018 per scope en per energiestroom:

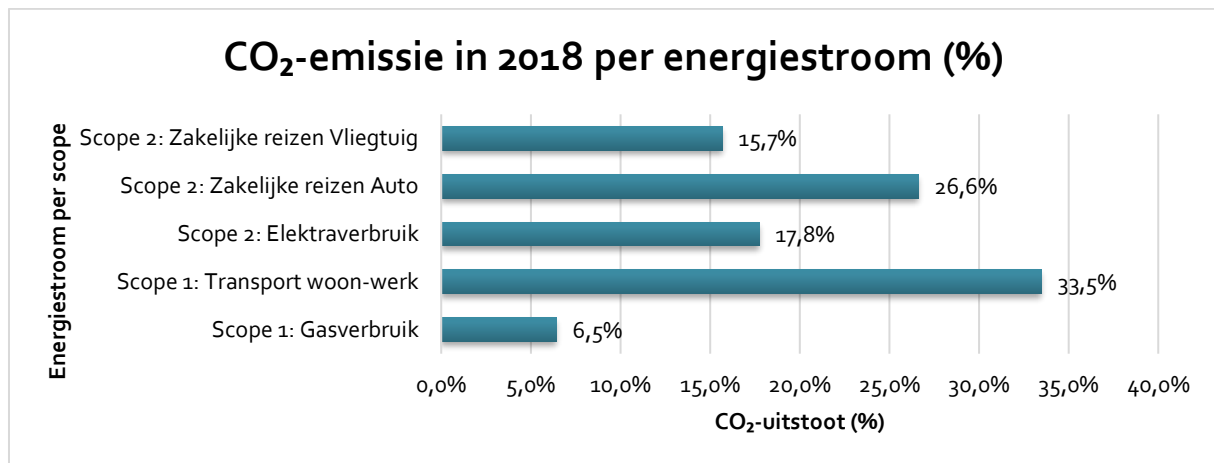
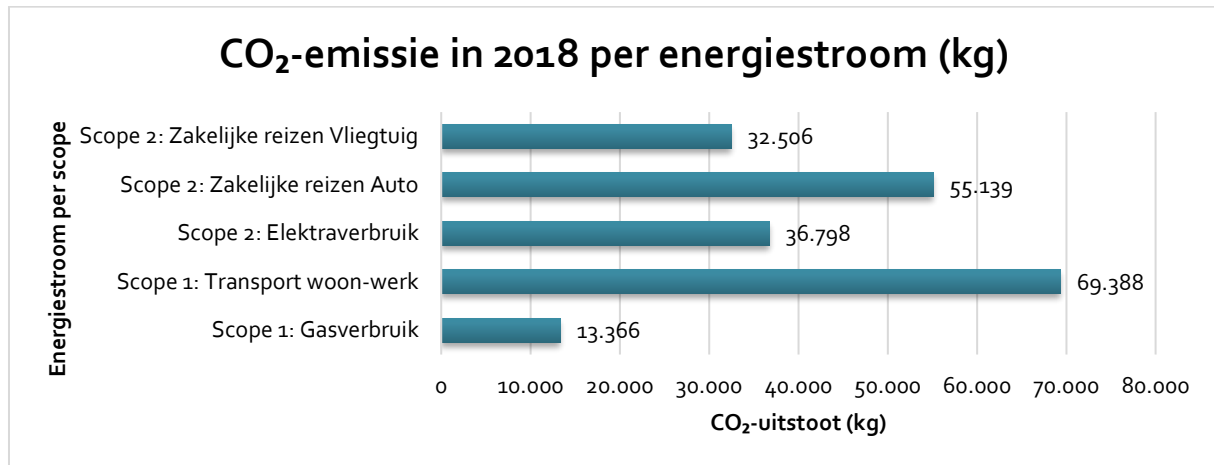
Scope 1: 2,2% (2,2% in 2017)

Scope 2: 3,3% (3,1% in 2017)

Scope 3: 94,4% (94,8% in 2017)

Als we scope 3 buiten beschouwing laten, geven de diagrammen het volgende beeld:

4.3.1 Scope 1 - Directe Emissie

De directe emissie van Libra Energy B.V. betreffen de energiestromen: energieverbruik (gas) van Libra Energy en (het transport) woon-werkverkeer van de medewerkers van Libra Energy B.V.

We hebben het beperkt tot deze energiestromen en bijvoorbeeld papier en tonerverbruik buiten beschouwing gelaten, omdat deze marginaal zijn ten opzichte van de andere stromen en bovendien moeilijk in kaart te brengen zijn. Wel is het beleid erop gericht zo min mogelijk te printen en bij iedere printer hangt een opschrift dat de gebruiker bewust maakt van het printgedrag. Er kan worden bijgehouden hoeveel prints per FTE gemaakt worden op jaarbasis en doorlopend wordt gestreefd naar een afname ervan; het streven naar een papierloos kantoor lijkt vooralsnog een utopie.

Onderstaande tabellen geven de CO₂-uitstoot weer over de jaren 2017 en 2018 in kg CO₂, kg CO₂ per FTE en in kg CO₂ per €1.000,- omzet. Om tot een betrouwbaar vergelijk te komen zijn de cijfers over 2017 opnieuw berekend met dezelfde conversiefactoren die voor de cijfers van 2018 zijn gehanteerd.

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2018 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	92,098	
			FTE	58,05	
SCOPE 1	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Gasverbruik	13.366	230	0,15	0,4%	12,6%
Transport woon-werk	69.388	1.195	0,75	1,9%	32,0%
Directe emissie	82.754	1.426	0,90	2,2%	28,4%

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2017 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	56,598	
			FTE	42,17	
SCOPE 1	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Gasverbruik	11.866	281	0,21	0,4%	29,1%
Transport woon-werk	52.582	1.247	0,93	1,9%	70,3%
Directe emissie	64.448	1.528	1,14	2,3%	60,8%

Het gasverbruik wordt jaarlijks bepaald door de opgegeven meterstanden van de verhuurder en de meterstanden die we zelf uitlezen. Middels conversiefactoren wordt met het verbruik de CO₂-uitstoot berekend.

De CO₂-uitstoot voor het woon-werkverkeer van de medewerkers is bepaald door inventarisatie van het type auto, de hoeveelheid CO₂-uitstoot die dit type auto heeft per kilometer, de afstand woon-werkverkeer en het aantal dagen woon-werkverkeer per jaar. Ook het gebruik van openbaar vervoer is meegenomen in de berekeningen. Met deze gegevens wordt het totaal van de CO₂-uitstoot veroorzaakt door het woon-werkverkeer berekend.

Zowel de uitstoot van het energieverbruik als die van het woon-werkverkeer kan direct gerelateerd worden aan het aantal FTE's direct werkzaam voor Libra Energy B.V.; daarom is gekozen om als meeteenheid voor de CO₂ de directe emissie in kg CO₂ per FTE te nemen. Met deze eenheid kan de ontwikkeling van de directe emissie goed worden gemonitord en bijgehouden.

4.3.2 Scope 2 - Indirecte Emissie

De indirecte emissie die we voor Libra Energy B.V. hebben gedefinieerd is beperkt tot de energiestroom met betrekking tot het zakelijke vervoer en het elektraverbruik van kantoor en magazijn(en). Het elektraverbruik wordt jaarlijks bepaald door de opgegeven meterstanden van de verhuurder en de meterstanden die we zelf uitlezen. Middels conversiefactoren wordt met het verbruik de CO₂-uitstoot berekend.

Het zakelijk vervoer hebben we onderverdeeld in zakelijke reizen met de auto en zakelijke reizen met het vliegtuig. De overige zakelijke reizen met openbaar vervoer zijn zeer beperkt en zijn daarom niet meegenomen in de bepaling van de CO₂-uitstoot.

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2018 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	92,098	
			FTE	58,05	
SCOPE 2	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Elektraverbruik	36.798	634	0,40	1,0%	31,8%
Zakelijke reizen auto	55.139	950	0,60	1,5%	51,5%
Zakelijke reizen vliegtuig	32.506	560	0,35	0,9%	0,0%
Indirecte emissie	124.443	2.144	1,35	3,3%	28,5%

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2017 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	56,598	
			FTE	42,17	
SCOPE 2	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Elektraverbruik	27.926	537	0,49	1,0%	22,2%
Zakelijke reizen auto	36.402	842	0,64	1,3%	61,1%
Zakelijke reizen vliegtuig	32.520	771	0,57	1,1%	9,1%
Indirecte emissie	96.848	2.150	1,71	3,4%	28,7%

Om tot het aantal zakelijk verreden kilometers per auto te komen, worden de gegevens van de lease-maatschappij gehanteerd. Er wordt een inschatting gemaakt van het aantal kilometers dat privé wordt verreden en met het aantal vastgestelde kilometers woon-werk kan dan het aantal verreden zakelijke kilometers worden berekend. Vervolgens kan met de conversiefactor per voertuig de CO₂-emissie worden bepaald. Bij de financiële administratie wordt het aantal gedeclareerde kilometers

opgevraagd die met de privéauto zijn verreden: ook dit zijn zakelijk verreden kilometers en worden meegenomen bij het bepalen van deze CO₂-uitstoot.

De zakelijke vliegreizen worden vastgelegd met de verwerking van de betalingen bij de financiële administratie. Hierbij wordt de gevlogen afstanden in kilometers vastgelegd en met behulp van conversiefactoren wordt vervolgens de CO₂-emissie bepaald.

De CO₂-uitstoot voor de zakelijke reizen relateren we aan de omzet van Libra Energy B.V. Er is voor deze meeteenheid gekozen omdat een direct (volgtijdelijk) verband tussen de omzet en zakelijke reizen bestaat.

Er is geconstateerd dat bij de berekening van de CO₂-uitstoot van het zakelijk reizen per auto over 2017 (en mogelijk al eerder) een fout is geslopen. Het verbruik van de laadpalen wordt toegeschreven aan het elektraverbruik van de panden; dit is niet juist. Volgend jaar zal een correctie plaatsvinden waarbij dit verbruik (gedeeltelijk) aan de zakelijke reizen per auto en aan woon-werk zal moeten worden toegeschreven.

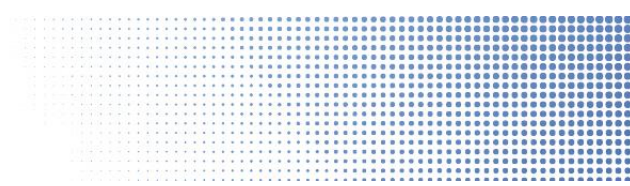
Bij de berekeningen over 2018 is deze fout bewust nog niet gecorrigeerd.

4.3.3 Scope 3 - Overige Indirecte Emissie

De overige indirecte emissie voor Libra Energy BV betreft de emissie van inkomende en uitgaande vracht. Deze zijn aanzienlijk ten opzichte van de emissie van scope 1 en scope 2. De oorzaak hiervan is dat Libra Energy B.V. het grootste deel van de producten uit China en Vietnam betreft; deze producten worden veelal per containerschip aangevoerd. Daarnaast hebben de producten een relatief groot volume en hoog gewicht.

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2018 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	92,098	
			FTE	58,05	
SCOPE 3	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Inkomende vracht	3.094.472	53.307	33,60	83,0%	28,3%
Uitgaande vracht	424.420	7.311	4,61	11,4%	57,6%
Overige directe emissie	3.518.892	60.618	38,21	94,4%	31,3%

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2017 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	56,598	
			FTE	42,17	
SCOPE 3	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Inkomende vracht	2.411.389	57.183	42,61	84,9%	45,0%
Uitgaande vracht	269.250	6.385	4,76	9,5%	44,8%
Overige directe emissie	2.680.639	63.567	47,36	94,3%	45,0%

Ter bepaling van de CO₂-emissie van scope 3 wordt uitgegaan van de afstand van de aanvangsplaats van de goederen tot aan de aankomstplaats van de goederen. Aan de hand van afstandstabellen, het gewicht van de zending en het type transport wordt met behulp van conversiefactoren de CO₂-emissie bepaald.

Over 2018 zijn geen berekeningen uitgevoerd maar is de uitstoot bepaald door extrapolatie van de cijfers van voorgaande jaren. Er worden momenteel gesprekken gevoerd om de benodigde gegevens zo in de database in te voeren dat de berekeningen eenvoudiger zijn uit te voeren en de cijfers overzichtelijker zijn weer te geven. Over 2019 zullen de berekeningen weer worden uitgevoerd.

Net als bij scope 2 is bij scope 3 als meeteenheid gekozen voor kg CO₂ per € 1.000,- omzet, omdat hier een nog sterkere relatie met de omzet aanwezig is.

5 Reductie van de CO₂-uitstoot van Libra Energy B.V.

5.1 Inleiding

In hoofdstuk 4 hebben we inzicht gekregen in de CO₂-emissie van Libra Energy B.V. Hierbij hebben we de verschillende emissies in scopes ingedeeld.

Dit inzicht is noodzakelijk om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de emissie te reduceren. Hiertoe hebben we energiestromen onderverdeeld in twee types:

- Beheersbare energiestromen; hieronder vallen het energieverbruik, het transport woon-werk verkeer en het zakelijke transport met de auto;
- Niet beheersbare energiestromen; hieronder valt het zakelijk transport met het vliegtuig en de inkomende vrachten en de uitgaande vrachten (scope 3).

In dit hoofdstuk formuleren we doelstellingen waarin we aangeven hoe we de emissie willen reduceren. Voor de beheersbare energiestromen zijn dit doelstellingen die kwantificeerbaar zijn en die periodiek (1x per jaar) worden gemonitord. Mogelijk dat over 2019 de cijfers per kwartaal gepresenteerd kunnen worden.

Ook wordt in dit hoofdstuk aandacht geschonken aan de interne audit.

De niet beheersbare energiestromen kunnen we helaas niet eenvoudig reduceren. In 2018 is het magazijn verhuisd naar een tijdelijke locatie in Velsen Noord en in januari 2019 naar een 'definitieve' locatie binnen die Gemeente. De verwachting is dat in Q2 2019 ook het kantoor verhuist naar deze locatie; zeer waarschijnlijk blijft een gedeelte van het huidige kantoor bemand.

Libra Energy B.V. wil als bedrijf en uit ideologie klimaatneutraal opereren en heeft zich geconfirmeerd om de niet beheersbare CO₂-uitstoot en het resterende deel van de beheersbare CO₂-uitstoot grotendeels te compenseren. Hiertoe investeerde Libra Energy tot 2014 in een biomassacentrale in Thailand, vanaf 2015 investeren we in windenergie in India. Vanaf 2017 wordt in projecten van VCS Renewables Energy geïnvesteerd; deze organisatie houdt zich voornamelijk bezig met de ontwikkeling van windenergie. In juni 2018 hebben er gesprekken plaatsgevonden met de Climate Neutral Group over nieuwe investeringen in (klimaat)projecten. Libra Energy zal over 2018 de uitstoot van scope 1&2 geheel compenseren. Van scope 3 wordt de uitstoot van de uitgaande vracht geheel en die van de inkomende vracht voor 60% gecompenseerd over dat jaar. Voor de jaren erop volgend zal getracht worden deze vorm van compensatie voort te zetten.

5.2 Doelstellingen CO₂-uitstoot beheersbaar door Libra Energy

5.2.1 Doelstelling: Het verlagen van de CO₂-uitstoot door energieverbruik

Libra Energy B.V. is een groenbedrijf en dat dragen we ook uit. We zijn werkzaam in de duurzame-energiesector. Voor ons is het dan ook niet meer dan logisch dat wij zelf ook elektriciteit opwekken met een PV-installatie. In september 2018 hebben we de PV-installatie op het dak van een van de magazijnen moeten ontmantelen omdat dit magazijn werd verlaten. Per januari 2019 is het magazijn verhuist naar een andere locatie in Velsen-Noord en in juli 2019 zal ook het kantoor grotendeels

verhuizen naar deze locatie. Voor 2019 is er geen budget meer om een PV-installatie te plaatsen maar deze ruimte wordt wel voor 2020 vrijgemaakt.

Alle onderdelen (behalve de zakelijke reizen auto) van de scopes geven een verhoging van de CO₂-uitstoot weer maar afgezet tegen het aantal FTE en de omzet geeft het totaal van iedere scope afzonderlijk een afname weer. Een verdere verlaging van de CO₂-uitstoot kon niet tot stand worden gebracht omdat we er niet in geslaagd zijn de huurbazen te overtuigen om op groene stroom over te gaan.

Doelstellingen voor 2019 en verder:

Libra Energy is sinds deelname aan de CO₂-prestatieladder in 2012 gegroeid van 11,10 FTE in 2012 tot 58,05 FTE in 2018. Vooral het laatste jaar is het aantal FTE explosief gegroeid van 42,17 FTE (2017) naar 58,05 FTE met maar liefst 15,88 FTE, waarbij ook veel wisseling van personeel heeft plaatsgevonden. Er heeft zich ook een aantal verhuizingen voorgedaan en medio 2019 zal een groot gedeelte van het kantoorpersoneel een nieuw kantoorpand betrekken op de locatie van het magazijn. De verwachting is dat de groei zich nog verder zal doorzetten en het nog in aanbouw zijnde kantoorpand is al voor het betrekken ervan te klein bevonden; er is al besloten dat het te verlaten kantoorpand voor een gedeelte bemand zal blijven (verwachting dat Libra Cleantech Projects en e-Mobility achter blijven).

Dergelijke ontwikkelingen maken het zeer lastig om doelen te stellen; het is eigenlijk onmogelijk een gekwantificeerd doel te stellen met betrekking tot de vermindering van de CO₂-uitstoot. Een momenteel te krappe kantoorbehuizing geeft een (te) gunstig beeld van de uitstoot afgezet tegen het aantal FTE. Er is dan ook besloten om het voortborduren op het basisjaar 2012 te verlaten en vanaf 2018 te werken met het nieuwe basisjaar 2017. Ook dan zal het nog lastig worden om (gekwantificeerde) doelen te stellen. Er is ook besloten om met de doelstellingen niet meer dan 3 jaar vooruit te kijken.

Verder heeft de aandacht:

- Voortdurend zullen we de verhuurder(s) van de panden die door Libra Energy in gebruik zijn vragen om op groene stroom over te gaan;
- De investeringen die gedaan moeten worden in 2019 laten niet toe dat er al in 2019 zonnepanelen op het dak van het nieuwe magazijn en het nog in aanbouw zijnde kantoorpand worden geplaatst. Dit zal zeer waarschijnlijk in 2020 gerealiseerd worden;
- Ledverlichting in nieuwe magazijn aanleggen (reeds gerealiseerd).

5.2.2 Doelstelling: Het verlagen van de CO₂-uitstoot door woon-werkverkeer

Ten opzichte van 2017 is het aantal FTE met 15,88 gegroeid in 2018. Dat hiermee de uitstoot van het woon-werkverkeer fors is gestegen, valt niet te voorkomen. Toch geeft de toename van de uitstoot afgezet tegen het aantal FTE en de omzet een verlaging weer (medewerkers dichterbij werkplek woonachtig en/of vervoer per fiets).

Voor 2018 zullen de medewerkers blijvend gestimuleerd worden om op de fiets of met het openbaar vervoer naar het werk te komen. Tevens zal het gebruik van zuinigere auto's worden gestimuleerd. Ook het verplichten om zuinigere leaseauto's (hybride, elektrisch, label A) aan te schaffen, zal op de agenda gezet worden; de leaseauto's bevatten ook een woon-werkverkeercomponent.

Verder heeft de aandacht:

- Op locatie van het nieuwe magazijn/kantoor zullen 5 laadpalen (10 oplaadunits) geplaatst worden; flankerend zal een beleid gevoerd worden meer elektrisch te gaan rijden;
- Er is geïnventariseerd hoeveel medewerkers op de fiets komen (na de verhuizing) om zo een goede, overdekte fietsenstalling te kunnen realiseren waardoor het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd

Voor 2019 wordt verwacht dat door de verhuizing van het kantoor het woon-werkverkeer drastisch zal wijzigen en daarmee natuurlijk ook de CO₂-uitstoot daarvan. Door deze verhuizing is het nage-noeg onmogelijk om (gekwantificeerd) te sturen naar een lagere CO₂-uitstoot.

5.2.3 Doelstelling: Het verlagen van de CO₂-uitstoot door zakelijke reizen met de auto

Het aantal verreden zakelijke kilometers is opgebouwd uit het aantal verreden kilometers met lease-auto's en privéauto's.

De leasemaatschappij heeft per leaseauto de verbruikte brandstof opgegeven en aan de hand hiervan is per type auto het aantal verreden kilometers ingeschat. Vervolgens is een inschatting gemaakt van het aantal kilometers dat privé verreden is om zo tot het aantal zakelijk verreden kilometers te komen voor de leaseauto's.

De financiële afdeling heeft opgave gedaan van het aantal gedeclareerde kilometers die verreden zijn met privéauto's.

Vervolgens is het aantal verreden kilometers per type auto met conversiefactoren omgerekend naar het aantal kg CO₂ dat daarbij is uitgestoten; 259.509 km omgerekend naar 55.139 kg CO₂.

Voor het zakelijk reizen per auto is een substantiële toename te zien. Een actiever klantcontact (accountmanagers) ligt hier o.a. aan ten grondslag. Het aannemen van twee projectleiders bij Libra Cleantech Projects eind 2018, maar ook het frequentere toezicht in het veld door deze projectleiders, heeft geleid tot een toename van het aantal verreden zakelijke kilometers. Ondanks de groei van het aantal FTE is toch het aantal kg CO₂ per FTE toegenomen. Per omzeteenheid is er een kleine afname te constateren.

De CO₂-uitstoot wordt bepaald door het type auto, de rijstijl en de afstanden die gereden worden. Om reductie te bewerkstelligen zullen dan ook op deze factoren de medewerkers gestimuleerd moeten worden CO₂-bewust te handelen, waarbij gezegd dat een aangepaste rijstijl niet in de cijfers tot uitdrukking zal komen.

Net als voorgaande jaren stimuleren we auto's met een zuiniger energielabel bij aanschaf dan wel bij vervanging van de leaseauto. Met name willen we medewerkers stimuleren om elektrisch te rijden.

5.3 Doelstellingen CO₂-uitstoot niet-beheersbaar door Libra Energy B.V.

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al is aangegeven is een groot deel van de CO₂-emissie van Libra Energy B.V. niet beheersbaar. Hiermee bedoelen we dat onlosmakelijk met de bedrijfsvoering van Libra Energy B.V. emissies plaatsvinden als gevolg van de groei van het bedrijf.

Over 2018 zijn de waarden van scope 3 geëxtrapoleerd uit de waarden van voorgaande jaren; dit maakt het lastig enige conclusies te trekken. Zoals eerder in deze rapportage aangegeven, zal eerst energie gestoken worden in het op een efficiënte wijze invoeren van de gegevens die benodigd zijn om de berekeningen goed te kunnen uitvoeren. Ondanks dat het in kaart brengen van scope 3 buiten het bestek valt van de CO₂-prestatieladder niveau 3, wil Libra Energy deze uitstoot toch in beeld hebben. Libra Energy compenseert de gehele CO₂-uitstoot van de uitgaande vracht en 60% van de inkomende vracht. Door de smallere marge is het niet meer mogelijk om ook van de inkomende vracht 100% te compenseren. Door scope 1 en 2 geheel te compenseren opereert Libra Energy klimaatneutraal.

De zonnepanelen worden bijna allemaal betrokken uit China en Vietnam, waarbij de keuze van het transport veelal wordt bepaald door de leverancier. Door prijs/kwaliteitverhouding van de zonnepanelen is het niet mogelijk om deze panelen van Europese leveranciers te betrekken.

Bij onze vervoerders en ook onze leveranciers gaan we zoveel mogelijk na in hoeverre zij met euro-5 of euro-6 vrachtwagens rijden dan wel op een duurzame manier ondernemen.

Een voorbeeld hiervan is Pyxis, een vervoerder die in de regio (Beverwijk) een vestiging heeft. Pyxis is ook een bedrijf dat maatschappelijk verantwoord onderneemt en zodoende goed past bij Libra Energy B.V. Pyxis zal ook meer en meer vanuit hun magazijnen onze artikelen gaan leveren waardoor minder transport kilometers door Libra Energy B.V. worden verreden.

De directie heeft besloten om vanaf 1 juli 2012 klimaatneutraal te opereren; hiertoe heeft het een contract afgesloten met de Climate Neutral Group (CNG).

De Climate Neutral Group begeleidt organisaties op gestructureerde wijze in de transitie naar klimaatneutraliteit. Dat doet zij door bewustwording te creëren over broeikasgasemissies: CO₂-uitstoot. Door inzicht te bieden, te helpen bij reductiemaatregelen en het mogelijk maken van compensatie streeft de CNG naar een klimaatneutrale wereld.

De CNG heeft wereldwijd op verschillende locaties klimaatprojecten opgezet. Door te participeren in een van deze duurzame energieprojecten zorgen we ervoor dat de huidige CO₂-uitstoot van Libra Energy B.V. elders op de wereld wordt gecompenseerd.

Libra Energy B.V. participeerde tot en met 2014 in het Kangwal biomassa project – Thailand: Het Thaise bedrijf Kangwal produceert onder andere garen en vezels. Voor dit productieproces zijn stoom en warmte nodig die voorheen werden geleverd door steenkool en zware brandstoffen. Door de verbranding van biomassa bespaart de fabriek zo'n 11.000 ton steenkool. Dit levert een CO₂-emissiereductie van ongeveer 20.000 ton per jaar op. Dit is vergelijkbaar met de jaarlijkse uitstoot van zo'n 2.200 Nederlandse huishoudens.

Vanaf 2015 zijn we betrokken bij een nieuw project van de Climate Neutral Group; Windenergie in India. In India is de vraag naar elektriciteit groter dan het aanbod. In bepaalde gebieden is er zelfs simpelweg helemaal geen energievoorziening. Door te participeren in dit project helpen we mee om lokale huishoudens in afgelegen gebieden te voorzien van stroom.

5.4 Energie-auditverslag

Door middel van het energie-auditverslag beoordeelt Libra Energy B.V. wat zij aan CO₂ heeft uitgestoten en in hoeverre haar doelstellingen om te reduceren zijn bereikt. Libra Energy B.V. richt als het ware een kritische blik op haarzelf. Ze identificeert de emissiestromen met een significant energieverbruik en de veranderingen hierin, dit om zekerheid te verkrijgen dat alle energiestromen en de beoogde reductie in beeld worden gebracht.

Uiteindelijk definieert zij punten waarin de energie-efficiency verbeterd kan worden.

Het energie-auditverslag wordt schematisch weergegeven in de gedefinieerde workflow van de stuurcyclus voor de CO₂-reductieverantwoording³. Deze geeft aan welke stappen er gevolgd worden in het energie-auditverslag om te komen tot de verantwoording:

- Stap A: Beoordelen gedefinieerde emissie: Deze stap wordt uitgewerkt in **hoofdstuk 4.3 CO₂ Emissie Libra Energy B.V.** Hierin wordt de CO₂-emissie onderscheiden in de 3 scopes: directe, indirecte en overige indirecte emissies. Aangegeven wordt welke energiestromen betrokken worden in de bepaling van de CO₂-footprint. Grafisch wordt de relevantie van de CO₂-emissies van de scopes en energiestromen weergegeven. Elke scope wordt in een aparte paragraaf uitgewerkt waarbij ook aandacht wordt geschonken aan de berekening van de emissies en de afwijkingen ten opzichte van de doelstellingen;
- Stap B: Opstellen CO₂-footprint⁴: Deze stap wordt eveneens behandeld in **hoofdstuk 4.3 CO₂ Emissie Libra Energy B.V.** Hierin wordt aangegeven hoe en onder welke voorwaarden de CO₂-footprint bepaald is. Tevens wordt aangegeven waar de achterliggende berekeningen op zijn gebaseerd. De uiteindelijke berekeningen komen voort uit ons automatiseringssysteem;
- Stap C: Formuleren doelstellingen: Deze stap wordt uitgewerkt in **hoofdstuk 5 Reductie van de uitstoot van Libra Energy BV.** Hierin worden de doelstellingen besproken welke vastgesteld zijn op basis van het energie-review door het MT;
- Stap D: Formuleren maatregelen ter realisatie doelstellingen: Deze stap wordt eveneens uitgewerkt in **hoofdstuk 5 Reductie van de uitstoot van Libra Energy BV.** Dit is ook weer gebaseerd op het Energie-review door het MT;
- Stap E: Monitoren doelstellingen: Deze stap wordt eveneens uitgewerkt in **hoofdstuk 5 Reductie van de uitstoot van Libra Energy BV.** Het MT beoordeelt op basis van stap A en stap B de emissie. Hier komt naar voren in hoeverre de doelstellingen gehaald zijn, hetgeen ook weer in de Energie-review tot uitdrukking zal worden gebracht;
- Stap F: Formuleren transparantie en participatie: Deze stap wordt uitgewerkt in **hoofdstuk 6 Transparantie & Participatie**;
- Stap G: Beoordelen transparantie en participatie: Dit wordt gedaan tijdens het Energie-review; de uitkomsten hiervan leidt al dan niet tot aanpassingen van de doelstellingen.

³ Zie bijlage E: Stuurcyclus CO₂-reductieprogramma Libra Energy B.V.

⁴ Zie bijlage B: Inventarisatie CO₂ 2018 Libra Energy B.V.

5.5 Energie-review

Vastlegging/Energieverbruik Identificatie van gebieden van significant energieverbruik en veranderingen over de afgelopen periode

Jaarlijks wordt door het Management een Energie-review uitgevoerd waarbij de resultaten van de inventarisatie worden beoordeeld en worden vergeleken met de inventarisaties van voorgaande jaren tot aan het basisjaar toe. Vastgesteld wordt of alle energiestromen nog relevant zijn en of er energiestromen afvloeien of erbij komen (zie hoofdstuk 4).

Bij de Energie-review volgen we ISO 50001 §4.4.3, waarbij we aandacht schenken aan:

- a) Een analyse op hoofdlijnen van het huidige en historische energieverbruik;
- b) Een meer gedetailleerde analyse voor het identificeren van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed op het energieverbruik hebben;
- c) Het identificeren, vastleggen van prioriteiten en documenteren van kansen voor verbetering van de energieprestatie.

Bij onze identificatie onderscheiden we de beheersbare en niet beheersbare emissiestromen⁵. De beheersbare emissiestromen zijn de directe en indirecte emissie (scope 1 en 2). In bijlage B is het overzicht van de CO₂-uitstoot voor Libra Energy B.V. opgenomen.

De emissies door gebruik van gas/elektra en door de verreden woon-werkkilometers worden uitgedrukt in kg CO₂ per FTE; de achterliggende gedachte is dat deze emissies aan het aantal FTE gerelateerd zijn en dat deze er ook invloed op kan uitoefenen.

De emissie van het zakelijke vervoer wordt uitgedrukt in aantal kg CO₂ per omzeteenheid (mln.€); de grootte van de omzet houdt direct verband met het aantal verreden zakelijke kilometers.

Scope 3 tenslotte geeft aan wat wij aan indirecte emissies uitstoten; het betreft hier het transport van de inkomende en uitgaande goederen. Van de totale uitstoot neemt de uitstoot van scope 3 94,4% voor haar rekening. Ondanks dat de uitstoot vallend onder scope 3 buiten het bereik van de CO₂-prestatieladder niveau 3 valt en nauwelijks te beïnvloeden is, wil het Management van Libra Energy B.V. deze uitstoot toch in kaart brengen en hier zicht op blijven houden.

Libra Energy B.V. gaat zelfs zo ver dat zij deze uitstoot grotendeels compenseert middels financiële ondersteuning van duurzame projecten (Climate Neutral Group).

Identificeren, vastleggen van de punten ter verbetering van de energie-efficiency

Uitgaande van het referentiekader, de performance-indicatoren, doelstellingen (zoals genoemd in hoofdstuk 5) en taakstellingen wordt de realisatie van de doelstellingen gemonitord, gemeten en geanalyseerd. De doelstellingen die we hebben om de CO₂-emissie te verminderen betreffen alleen scope 1 en 2 (conform niveau 3 van de CO₂-prestatieladder).

Er zijn in het (recente) verleden meerdere initiatieven geweest om tot een lagere CO₂-uitstoot te komen (fietsregeling, elektrische scooters, zonnepanelen op het dak van het magazijn, verminderen van papierverbruik). Ook worden de medewerkers gestimuleerd om vaker de fiets te nemen en de auto te laten staan om naar het werk te komen. Ook is erop gewezen dat de rijstijl van invloed is op de CO₂-uitstoot, ondanks dat dat niet in de cijfers tot uitdrukking zal komen.

⁵ Beheersbare emissiestromen zijn gedefinieerd als emissiestromen waarop Libra Energy B.V. door efficiënter energieverbruik invloed kan uitoefenen op de CO₂-uitstoot

Per half januari 2018 is een Kwaliteitsmanager in dienst genomen die o.a. belast is met de CO₂-prestatieladder. Deze zal zich inzetten om de CO₂-prestatieladder nog meer voor het voetlicht te brengen en initiatieven ontplooien die de CO₂-uitstoot naar beneden (kunnen) brengen.

Hierbij valt te denken aan:

- Verplicht stellen van leaseauto's met A-label;
- CO₂-attentiepunt opnemen in de beoordeling van de werknemers;
- Huurbazen van de panden bewegen over te gaan op groene stroom;
- Aanleggen van zonnepanelen op dak van nieuwe magazijn (Q1 2019);
- Actiever beleid om aan het bewustzijn van de medewerkers te werken (meer info op website en in nieuwsbrief);
- Nieuwe kantoor inrichten met inpandige stalling met oplaadpunten voor fietsen (Q3 2019);
- Parkeerplaats van nieuwe kantoor inrichten met oplaadpunten voor elektrische- en hybride auto's;
- Stimuleren van medewerkers om elektrisch (hybride) te gaan rijden;
- Medewerkers stimuleren om zelf met initiatieven te komen om de CO₂-uitstoot te vermindere-
- Aanbrengen van ledverlichting in nieuw magazijn (Q1 2019) en kantoor (Q3 2019);
- Aanschaffen duurzaam equipment (elektrische heftrucks) voor magazijn;
- Werken aan het bewustzijn van de klanten.

Verbeterpunten en aanpassingen van en eventuele nieuwe doelstellingen worden vastgelegd en ook gecommuniceerd met het MT.

6 Transparantie & Participatie

6.1 Transparantie & Participatie

Door transparantie stimuleert Libra Energy B.V. de betrokkenheid van de medewerkers, weten andere bedrijven van de inzet van Libra Energy B.V. en kan Libra Energy B.V. aangesproken worden op de realisatie van haar ambitie.

Het belangrijkste middel hiervoor is communicatie. De verantwoordelijke voor het uitdragen hiervan is het Management Team.

We onderkennen hier twee doelgroepen:

- **Intern:** Om de transparantie te laten werken beoogt Libra Energy B.V. frequente communicatie met de medewerkers over het energie-reductiebeleid met als doel dat eenieder op de hoogte is van de voortgang hiervan;
- **Extern:** Dit zijn de externe partijen waar Libra Energy B.V. contact mee heeft en die belang hebben bij reductie van energie en de materiële CO₂-uitstoot. Het gaat er vooral om deze partijen bekend te maken met de CO₂-prestatieladder en haar doelstelling.

6.2 Doelgroepen

Zoals genoemd in de inleiding onderkennen we twee doelgroepen welke hieronder nader gedefinieerd zijn:

Interne doelgroep:

- Medewerkers Libra Energy B.V.

Voor de interne doelgroep hebben we de volgende communicatie doelen:

Communicatiedoelen Intern

- Medewerkers bekend maken met de energiestromen en de reductiedoelstellingen van Libra Energy B.V.;
- Medewerkers stimuleren om concreet bij te dragen aan CO₂-reductie;
- De directie en het MT ondersteunen bij het CO₂-reductiebeleid en ruimte geven om CO₂-reductie te realiseren (gedrag).

In 2018 is de rapportage 2017 door de kwaliteitsmanager naar alle afdelingshoofden gezonden met het verzoek deze rapportage te behandelen in het reguliere overleg. Bij het directieoverleg dat vier keer per jaar plaatsvindt, is CO₂ een vast agendapunt. In het beoordelingsformulier is CO₂ een vast beoordelingspunt geworden. Verder heeft de kwaliteitsmanager een aantal acties uitgevoerd waarbij het CO₂-beleid van Libra Energy onder de aandacht van de medewerkers is gebracht.

Externe doelgroep (stakeholders)

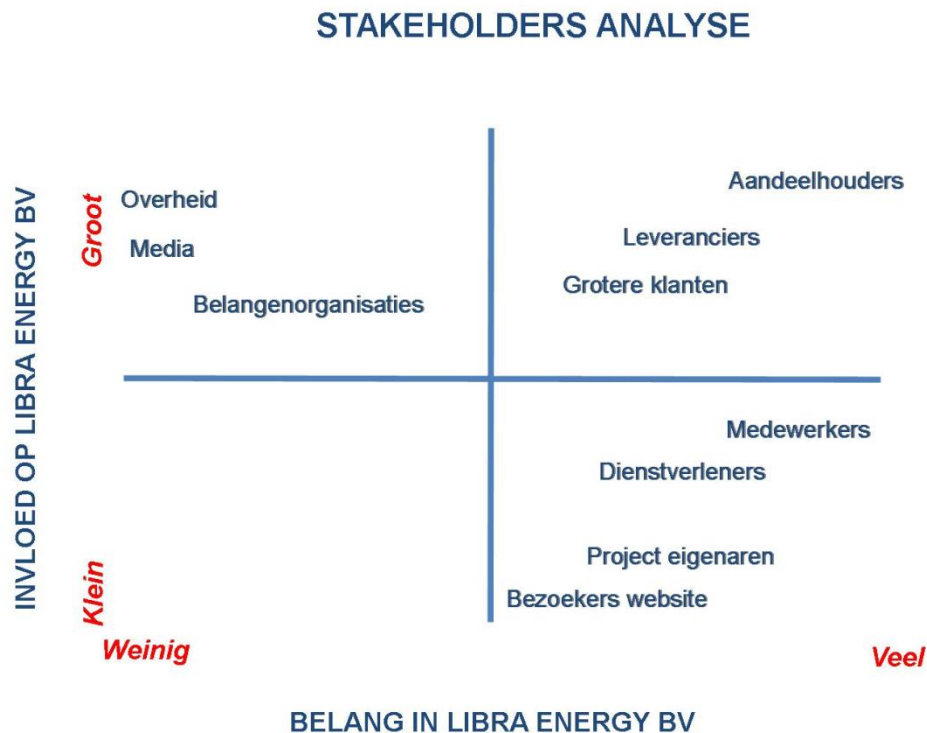
Deze doelgroep kenmerkt zich door dat ze duurzame energie stimuleren enerzijds door levering van componenten en systemen (onze klanten en leveranciers) en anderzijds door de omgeving bewust te maken (de lokale overheden, de directe omgeving en projecten waarin we deelnemen).

- Grotere klanten (Warmteservice, AZ, Vereniging Eigen Huis, SunGeivity, diverse installateurs, GasNed & Sunned, Rensa en belanghebbenden CO₂-reductie)
 - Leveranciers (JA Solar, Solvis, Omnik, Goodwe, Solis, SolarEdge, Esdec, Van der Valk Solar, Jinko, Boviet en Huawei)
 - We proberen zoveel mogelijk samen te werken met leveranciers met een duidelijk MVO-beleid. Waarbij we ook bij meetings dit onderwerp aan de orde brengen en informatie of certificaten (ISO14001) vragen ten aanzien van hun duurzaamheidsbeleid.
 - Dienstverleners (Arrow Headquarters, Van der Horst en Middelkoop (onze verhuurders), De Lagelanden alsmede de transporteurs waar wij mee werken.
 - Ook hier streven we naar dienstverleners die duurzaam denken. Met onze verhuurders proberen we groene stroom te verkrijgen. Deze willen hiertoe nog niet besluiten maar we blijven het onder de aandacht brengen; helaas is de huurbaas voor het nieuwe kantoor en magazijn hiertoe niet bereid.
 - Directe omgeving (Lokale overheid, waterzuiveringsbedrijven).
Het eerste zonneparkproject van 400 kWp op het terrein van een waterzuiveringsbedrijf is in november 2017 gerealiseerd en inmiddels zijn er in 2018 dergelijke projecten afgerond bij waterzuiveringsbedrijven in Katwijk, Almere en Zeewolde.
- Participatie in duurzame projecten (samen met Heijmans voor een zonnepanelensysteem op geluidswal). Dit idee is uitgegroeid tot een uit te voeren project dat in 2018 (Q4) op de A50 gerealiseerd is. Daarnaast is voor een woningbouwcorporatie een nieuw systeem ontwikkeld waarbij zonne-energie die normaal terug geleverd wordt aan het net, eerst gebruikt wordt om warm water te maken in een elektrische boiler. Hierdoor wordt gas uitgespaard. De eerste indicatie is daar dat het systeem goed werkt.
- Participatie bij meerdere klanten die met NOM-woningen en BENG-woningen aan het ontwikkelen zijn. Hierbij is de integratie van PV-panelen op het dak met dakvensters een enorme uitdaging. We hebben samen met ROTO-ramenfabrikant een concept ontwikkeld van daken met dakvensters die volledig worden voorzien van zonnepanelen waarbij dus daglicht kan binnendringen maar ook een natuurlijke ventilatie wordt gerealiseerd.

Communicatiedoelen Extern

- Libra Energy B.V. positioneren als MVO-organisatie;
- Grotere klanten bekend maken met de duurzaamheidsambitie Libra Energy B.V.;
- Duurzaamheidsambitie Libra Energy B.V. uitdragen via de website;
- Externe belanghebbenden bekend maken met de energiestromen en de reductiedoelstellingen van Libra Energy B.V.;
- Libra Energy B.V. positioneren als duurzame (kennis)organisatie;
- De participatie in duurzame projecten uitdragen.

Het grotere doel hierin is de externe belanghebbenden stimuleren om bij te dragen aan CO₂-reductie. Hieronder treft u schematisch de invloed en het belang van de verschillende stakeholders aan:

6.3 Verantwoordelijkheden

De CEO van Libra Energy B.V. draagt de formele verantwoordelijkheid voor de communicatie over duurzaamheid.

De uitvoering van de communicatie wordt verzorgd door het MT; deze zorgt voor de interne en externe communicatie-uitingen. Het MT ondersteunt, adviseert en bewaakt de communicatie-uitingen van beleidsvorming tot en met daadwerkelijke uitvoering en beheer. Bart van den Bosch is eind 2015 aangesteld als Kwaliteitsmanager en is in die hoedanigheid ook verantwoordelijk voor het MVO-beleid en het CO₂-bewust handelen van Libra Energy B.V. (CO₂-prestatieladder niveau 3). Tevens draagt de Kwaliteitsmanager verantwoordelijkheid voor de participatie en de transparantie van het CO₂-beleid en hij rapporteert aan de directie.

Door de groei van Libra Energy B.V. is per 15 januari 2018 Fred Groot in dienst getreden als Kwaliteitsmanager; deze zal zich ontfemen over de CO₂-prestatieladder en hij zal zo worden ingezet dat hij niet meegezogen kan worden in andere projecten, zodat gegarandeerd is dat de benodigde tijd besteed kan worden aan de CO₂-prestatieladder.

6.4 Structurele communicatie

De structurele communicatie omtrent het CO₂-reductiebeleid van Libra Energy B.V. vindt plaats op de wijze zoals is vastgelegd in het communicatieplan (Bijlage F).

Intern

- 4 maal per jaar vindt overleg plaats door het MT waarbij de CO₂-prestatieladder besproken wordt, initiatieven worden aangedragen, de voortgang wordt besproken en doelstellingen worden geformuleerd;
- 4 maal per jaar vindt overleg plaats met kwaliteitsmanager en de directie;
- 2 maal per jaar worden de medewerkers geïnformeerd over het gevoerde CO₂-beleid;
- Meerdere malen per jaar worden de medewerkers getrakteerd op een CO-tweetje;
- Meerdere malen per jaar krijgen de medewerkers te maken met een ludieke actie;
- 2 maal per jaar worden interne participanten geïnformeerd over het gevoerde CO₂-beleid.

Extern

- 2 maal per jaar worden externe participanten geïnformeerd over het gevoerde CO₂-beleid;
- Voortdurend worden leveranciers geïnformeerd over het gevoerde CO₂-beleid;
- Voortdurend wordt bij participatie in projecten het CO₂-beleid uitgedragen;
- Voortdurend worden klanten geïnformeerd over het gevoerde CO₂-beleid;
- Voortdurend worden bezoekers van de beurzen waar Libra Energy B.V. aan deelneemt geïnformeerd over het CO₂-beleid;

In 2018 is aan e.e.a. vormgegeven door op de website van Libra Energy B.V. een pagina in te richten over het MVO-beleid waarbij de CO₂-prestatieladder wordt behandeld en waarbij wordt stilgestaan bij de WEEE-module recyclingpunt. Tevens wordt op die pagina melding gemaakt van de duurzame projecten waar Libra Energy B.V. in participeert.

Daarnaast is er veel communicatie per e-mail met onze klanten waarbij in de handtekening verwezen wordt naar de CO₂-prestatieladder middels het TÜV-logo. Ook is in contacten met onze klanten en leveranciers de CO₂-prestatieladder aan de orde gekomen.

In 2018 heeft Libra Energy B.V. tweemaal deelgenomen aan een beurs waarbij veel mensen worden bereikt. Op onze stand zijn ook altijd uitingen van MVO-beleid aanwezig en middels het uitreiken van onze folder '10 redenen' (in NL, ENG, DUI) verwijzen we nog eens extra naar het MVO-beleid en naar de CO₂-prestatieladder.

Naast het actief deelnemen aan beurzen hebben meerdere MT-leden en medewerkers een aantal beurzen/seminars over duurzaamheid en CO₂-reductie bezocht:

- ▶ Actieve deelname bouwbeurs te Utrecht in februari 2018
- ▶ Actieve deelname USK-beurs te Gent in februari 2018
- ▶ Deelname Solar Solutions in Haarlemmermeer in maart 2018
- ▶ Solar Solutions presentatie over de kwaliteit van omvormers en mogelijkheden voor opslag van energie maart 2018
- ▶ Deelname Nationaal Solar Trend Rapport in januari 2018
- ▶ CO₂-adviseurs nieuwsbrief en bijeenkomsten (2x door kwaliteitsmanager)
- ▶ Nieuwsbrief duurzaam gebouwd
- ▶ Financieren duurzame projecten Neutral Climat Group

Ook hierbij zijn veel (potentiële) klanten en vakgenoten bereikt.

Transparantie Extern 2019

De transparantie extern in 2019 zal op vergelijkbare wijze geschieden als in 2018. De nadruk zal weer komen te liggen op het klantcontact door sales, zowel op beurzen als bij klantbezoeken. Daarnaast zullen veelvuldig producttrainingen worden gegeven, advertenties worden geplaatst en ook op de website zal weer een pagina worden ingericht voor het MVO-beleid van Libra Energy B.V.

Libra Cleantech Projects (LCP) is een dochteronderneming van Libra Energy B.V. en biedt een service die bestaat uit engineering van specialistische projecten voor zonneparken, nieuwbouw en renovatie. Inmiddels is vast komen te staan dat ook LCP valt binnen de reikwijdte van de CO₂-prestatieladder; ook de medewerkers van LCP zullen worden geïnstrueerd om het CO₂-beleid te volgen en uit te dragen.

In de handtekening van de e-mails van de medewerkers van LCP is inmiddels het CO₂-logo van het certificerende orgaan (TÜV) opgenomen.

6.5 Planning

Jaarlijks wordt de planning voor het CO₂-reductiebeleid vastgelegd. Voor 2019 ziet de agenda er als volgt uit:

Februari	2019	Bepalen CO ₂ -emissie 2018
Februari	2019	Directieoverleg CO ₂ -emissie
Februari	2019	Energie-auditverslag
Februari	2019	MT Energie-review
April	2019	Directieoverleg CO ₂ -emissie
Juni	2019	MT-meeting CO ₂ -beleid
Juli	2019	Plenaire meeting medewerkers CO ₂ -beleid
Augustus	2019	Directieoverleg CO ₂ -emissie
Oktober	2019	MT-meeting CO ₂ -beleid
November	2019	Directieoverleg CO ₂ -emissie
December	2019	MT-meeting CO ₂ -beleid

6.6 Participatie

Naast de interne en externe communicatie investeert Libra Energy B.V. in haar kennisdeling en investeert ook in kennisvergaring van derden. Onze Corebusiness is CO₂-reductie door middel van zonne-energie. Wij zijn dan ook zeer actief bezig om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op het gebied van overheidssubsidies, wet- en regelgeving en productinnovaties. Ook bezoeken we de fabrieken van de zonnepanelen (China, Vietnam) om op deze wijze informatie te verstrekken aan onze leveranciers maar ook om ons de hoogte te houden van ontwikkelingen aldaar.

De kennisvergaring gebeurt onder andere op de volgende wijzen:

- Actieve deelname bouwbeurs te Utrecht in februari 2018
- Actieve deelname USK-beurs te Gent in februari 2018
- Deelname Solar Solutions in Haarlemmermeer in maart 2018
- Solar Solutions presentatie over de kwaliteit van omvormers en mogelijkheden voor opslag van energie maart 2018
- Deelname Nationaal Solar Trend Rapport in januari 2018
- CO₂-adviseurs nieuwsbrief en bijeenkomsten (2x door kwaliteitsmanager)
- Nieuwsbrief duurzaam gebouwd
- Financieren duurzame projecten Neutral Climat Group

Door deel te nemen aan allerlei initiatieven en d.m.v. het lezen van vakliteratuur (Photon, SolarMagazine) blijven wij op de hoogte van de ontwikkelingen op het gebied van PV. Ook door gebruik van internet, door ons contact met leveranciers en afnemers en het deelnemen aan en het bezoeken van beurzen blijven wij op de hoogte van de actuele ontwikkelingen.

Inmiddels is CO₂-reductie een item dat niet meer is weg te denken; bijna dagelijks wordt erover gerept op tv en in kranten.

De informatieverstrekking van Libra Energy B.V. aan derden gebeurt enerzijds door trainingen te geven en anderzijds door technische, juridische en fiscale ondersteuning te bieden voor specifieke projecten, teneinde de haalbaarheid te beoordelen en zo mogelijk deze te realiseren.

Voorbeelden hiervan zijn:

- CO₂-reductiebeleid Gemeente Castricum; Libra Energy B.V. werkt samen met de projectgroep Calorie; deze onderzoekt voor de Gemeente Castricum op welke wijze zonne-energie doelmatig kan worden toegepast. In 2017 is een project van start gegaan waarbij zonnestroominstallaties aan particulieren te Castricum zijn aangeboden; een vergelijkbaar project is uitgevoerd met Eneregio, waarbij meer dan 500 systemen geïnstalleerd zijn in Beverwijk, Zaan-dam en Weesp;
- Lidmaatschap Holland Solar. Deze organisatie is dé belangenbehartiger van de Nederlandse zonne-energiesector. Als branchevereniging zorgt zij er samen met de markt voor dat zonne-energie de belangrijkste energiebron van Nederland wordt;
- Trainingen door Libra Energy B.V. aan installateurs waarin alle facetten van de producten en mogelijke toepassing van zonne-energie en opslag van energie worden behandeld worden. Deze trainingen worden aangepast naar nieuwe markten en producten;
- In overleg met onze afnemers (o.a. Van Wijnen, Saman en Hoppenbrouwers) hebben we er voor gekozen de materialen rechtstreeks naar de plaats van montage te vervoeren i.p.v. dit te laten plaatsvinden via magazijn en distributiecentra. Hiermee wordt flink bespaard op de te verrijden kilometers waarbij ook de CO₂-uitstoot drastisch wordt beperkt;
- Deelname Weee Nederland. Weee Nederland organiseert de inzameling en recycling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA, ofwel e-waste) in Nederland voor de bij hen aangesloten producenten en importeurs. Zij werkt samen met gemeenten, recyclingbedrijven en andere partners om dit te bereiken.

Participatie in 2019

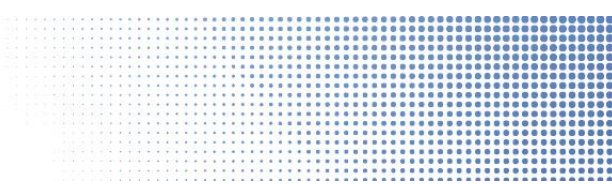
De kennisdeling zal in 2019 plaatsvinden door:

- Het geven van trainingen (intern en extern);
- Deelname aan beurzen (stand Libra Energy);
- Het plaatsen van het MVO-beleid op onze website;
- Het participeren in allerlei initiatieven;
- Mee te denken in oplossingen voor NOM- en BENG-woningen voor diverse opdrachtgevers;
- Het plannen, leveren en uitvoeren van grootschalige zonneparken op land, dijken en water;
- Het op de markt brengen van PVT-systemen (koeling en verwarming op duurzame manier waardoor minder gas nodig is) voor projecten die tot doel hebben de CO₂-uitstoot te verminderen;
- Mee te werken aan projecten van gasloze nieuwbouwwoningen.

Door een sterke binding met de markt in brede zin blijven wij alert op nieuwe toepassingen en producten die wij ook weer onder de aandacht van klanten brengen. Voorbeelden hiervan zijn:

- E-mobility, laad-infrastructuur in combinatie met optimalisatiesystemen zijn toevoegt aan ons portfolio (inmiddels is in januari 2019 een medewerker in dienst genomen die zich volledig gaat bezighouden met e-mobility);
- Opslag van elektrische energie in accu's;
- Batterijsystemen voor het elektrificeren van de scheepvaart;
- Warmtepompen, tevens als onderdeel van een totaalconcept voor de realisatie van energie neutrale woningen.

Het informeren van onze klanten zal zijn weerslag hebben bij de eindgebruikers waardoor wordt gewerkt aan een bewustwordingsproces om steeds klimaatvriendelijker te acteren.

A. Rapportage volgens ISO 14064-1 hoofdstuk 7

ISO 14064 voorziet industrieën en overheden van een aantal instrumenten om programma's te ontwikkelen die gericht zijn op reductie van de uitstoot van broeikasgassen.

De ISO 14064-norm bestaat uit drie delen:

- Deel 1 – specificeert vereisten voor het ontwerp en de ontwikkeling van BKG-inventarissen op organisatie- of unitniveau;
- Deel 2 – specificeert vereisten voor hoeveelheidsbepalingen, bewaking en rapportage van reductie van emissies en afvoertoenames uit projecten wat betreft broeikasgassen;
- Deel 3 – biedt vereisten en richtlijnen voor de uitvoering van bekrachtiging en controle op BKG-informatie (en is van toepassing op controlerende organisaties zoals SGS).

De CO₂-inventarisatie van Libra Energy B.V. is opgesteld conform de eisen uit ISO 14064-1, hoofdstuk 7.3.1. Onderstaand is de verwijzingstabel weergegeven:

ISO 14064-1 onderhavig rapport	§7.3.1 GHG report content	Beschrijving onderhavig	Hoofdstuk / paragraaf onderhavig rapport
	A	Reporting Organization	Hoofdstuk 1
	B	Person responsible	Hoofdstuk 1
	C	Reporting period covered	2012
4.1	D	Organizational Boundaries	Hoofdstuk 3.3
4.2.2	E	Direct GHG Emissions	Hoofdstuk 4.3.1
4.2.2	F	Combustion of Biomass	Niet van toepassing
4.2.2	G	GHG removals	Niet van toepassing
4.3.1	H	Exclusions of sources or sinks	Niet van toepassing
4.2.3	I	Indirect GHG emissions	Hoofdstuk 4.3.2/4.3.3
5.3.1	J	Base year	Hoofdstuk 1
5.3.2	K	Changes of recalculations	Hoofdstuk 5.4
4.3.3	L	Methodologies	Bijlage B
4.3.3	M	Changes of methodologies	Hoofdstuk 5.4
4.3.5	N	Emission of removal factors used	Niet van toepassing
5.4	O	Uncertainties	4.3
	P	Statement in accordance with ISO14064	1
	Q	Verifying report	Niet van toepassing

B. Inventarisatie CO₂-emissie 2018 Libra Energy B.V.

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2018 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	92,098	
			FTE	58,05	
SCOPE 1	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Gasverbruik	13.366	230	0,15	0,4%	12,6%
Transport woon-werk	69.388	1.195	0,75	1,9%	32,0%
Directe emissie	82.754	1.426	0,90	2,2%	28,4%
SCOPE 2	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Elektraverbruik	36.798	634	0,40	1,0%	31,8%
Zakelijke reizen auto	55.139	950	0,60	1,5%	51,5%
Zakelijke reizen vliegtuig	32.506	560	0,35	0,9%	0,0%
Indirecte emissie	124.443	2.144	1,35	3,3%	28,5%
SCOPE 3	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Inkomende vracht	3.094.472	53.307	33,60	83,0%	28,3%
Uitgaande vracht	424.420	7.311	4,61	11,4%	57,6%
Overige directe emissie	3.518.892	60.618	38,21	94,4%	31,3%
Totale emissie	3.726.089				

C. Inventarisatie CO₂-emissie 2017 Libra Energy B.V.

KWANTIFICERING CO ₂ -EMISSION 2017 Libra Energy B.V.			OMZET (mln. €)	56,598	
			FTE	42,17	
SCOPE 1	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Gasverbruik	11.866	281	0,21	0,4%	29,1%
Transport woon-werk	52.582	1.247	0,93	1,9%	70,3%
Directe emissie	64.448	1.528	1,14	2,3%	60,8%
SCOPE 2	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Elektraverbruik	27.926	537	0,49	1,0%	22,2%
Zakelijke reizen auto	36.402	842	0,64	1,3%	61,1%
Zakelijke reizen vliegtuig	32.520	771	0,57	1,1%	9,1%
Indirecte emissie	96.848	2.150	1,71	3,4%	28,7%
SCOPE 3	kg CO ₂	kg CO ₂ /FTE	kg CO ₂ /€1.000,- omzet	percentage van uitstoot scope 1/3	mutatie t.o.v. vorig jaar procentueel
Inkomende vracht	2.411.389	57.183	42,61	84,9%	45,0%
Uitgaande vracht	269.250	6.385	4,76	9,5%	44,8%
Overige directe emissie	2.680.639	63.567	47,36	94,3%	45,0%
Totale emissie	2.841.935				

D. Conversiefactoren

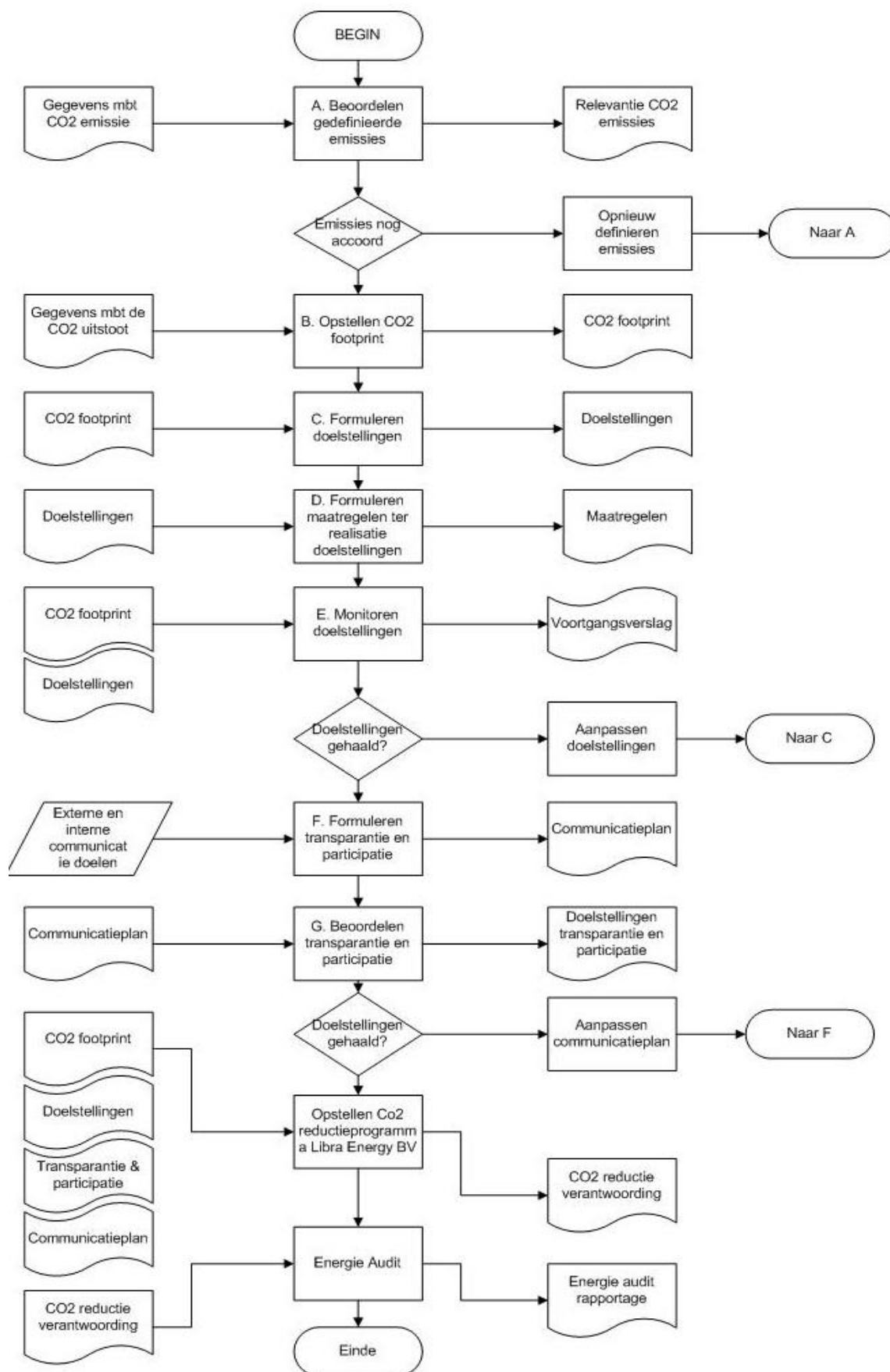
Voor de berekening van de CO₂-uitstoot is gebruikgemaakt van conversiefactoren. Deze zijn ontleend aan het handboek CO₂-prestatieladder dan wel aan opgave van derden (leasemaatschappij, energiebedrijf, etc.).

De volgende conversiefactoren (WTW) zijn gebruikt:

GEBRUIKTE WTW-CONVERSIEFACTOREN OVER 2018 - Libra Energy B.V.		eenheid	Conversiefactor (kg CO ₂ /eenheid)	scope
Brandstoffen energiecentrales en individuele warmteopwekking	aardgas	Nm ³	1,890	1
Personenvervoer	fiets	km	0,000	1
	elektrische fiets	km	0,007	1
	auto benzine middelgroot	km	0,224	1,2
	auto benzine klein	km	0,177	1,2
	auto diesel middelgroot	km	0,213	1,2
	auto benzine hybride	km	0,171	1,2
	elektrische scooter	km	0,007	1,2
	streekbus	km	0,135	1
	lopend	km	0,000	1
	scooter	km	0,016	1
	trein	km	0,006	1
	vliegtuig <700	km	0,297	2
	vliegtuig 700-2.500	km	0,200	2
	vliegtuig >2.500	km	0,147	2
Elektriciteit (enkelfase)	grijze stroom	kWu	0,649	2
Goederenvervoer	vrachtwagen	km	0,259	3
	containerschip	km	0,027	3

E. Stuurcyclus CO₂-reductieprogramma Libra Energy B.V.

STUUR CYCLUS CO₂- REDUCTIE LIBRA ENERGY BV

F. Communicatieplan

Doelgroep	Boodschap	Middel	Frequen- tie	Verantwoordelijke	Planning
Management Team	Informereren over CO ₂ -prestatieladder, initiatieven voortgang, formuleren doelstellingen	CO ₂ -rapportage	Jaarlijks	Kwaliteitsmanager	Maart 2019
Medewerkers	Informereren over CO ₂ -beleid	Mee-tings	2x per jaar	Managers	Maart 2019 September 2019
Medewerkers	Informereren over CO ₂ -beleid	E-mails	Ongeveer 5x per jaar	Kwaliteitsmanager	Verspreid over het jaar
Interne en externe participanten	Informereren over CO ₂ -beleid	Website	2x per jaar	Kwaliteitsmanager/Marketing Manager	Maart 2019 September 2019
Leveranciers	Informereren over CO ₂ -beleid tijdens zakenreis China	Mee-tings/ Website	Voortgaand	CEO/Purchase Manager	Geheel 2019
Klanten	Informereren over CO ₂ -beleid	Meeting	Voortgaand	Account Managers	Geheel 2019
Klanten	Informereren over CO ₂ -beleid	Trainin- gen	Voortgaand	Product & Application Manager	Geheel 2019
Beursgangers	Informereren over CO ₂ -beleid	Trainin- gen	Voortgaand	Product & Application Manager/Sales Team	Geheel 2019

G. Windprojecten - India

Achtergrond

In India is de vraag naar elektriciteit groter dan het aanbod in stabiele energie. Zeker op momenten van pieken in de energiebehoefte is er sprake van een tekort aan energie en in sommige gebieden is er gewoonweg helemaal geen energievoorziening. Om te voldoen aan dit tekort van de overheid wordt de ontwikkeling van technologieën voor hernieuwbare energie (RETS) gestimuleerd. In de afgelopen jaren is windenergie binnen dit programma als winnaar uit de bus gekomen, met een aandeel van 70% van het totale aanbod van RETS hernieuwbare energie. Momenteel zijn er naar schatting 50.000 banen gecreëerd in de windenergiesector en dit zal tot meer dan 84.000 groeien in 2020 en 113.000 in 2030.

De windprojecten van Climate Neutral Group in India

Dankzij onze mix van windenergieprojecten in India, onder andere in de regio's Karnataka en Gujarat, worden de lokale huishoudens in vaak afgelegen gebieden voorzien van stabiele en schone energie. De locatie van deze windparken is zorgvuldig gekozen met betrekking tot een hoge gemiddelde windsnelheid. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de modernste technieken op het gebied van windturbines. Dit om een zo hoog mogelijk efficiëntie/hoeveelheid opgewekte energie te kunnen garanderen.

Met de komst van deze windmolenparken is de lokale bevolking verzekerd van een stabiele aanvoer van schone energie. De infrastructuur rondom de windparken is aanzienlijk verbeterd, waardoor deze gebieden beter toegankelijk zijn voor de buitenwereld. De combinatie van de toegang tot schone energie en de goede infrastructuur creëert nieuwe kansen voor de expansie van de economische activiteit in de regio.

Door het lage energieverbruik van een huishouden in India, zo'n 5-10% van wat een huishouden in Nederland verbruikt, kunnen relatief veel huishoudens voorzien worden van schone energie. De maatschappij, die de windenergie levert, informeert de bevolking over de effecten en voordelen van deze groene energie en energiezuinig gedrag. Daarnaast dragen zij zorg voor "community care" door het stichten van scholen en opzetten van gezondheidszorgvoorzieningen.